

PDF Compressor Free Version

Энсайн

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

○ Нам улууһун хаһыата ○

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

1996, 2005 сылларга республика бастың хаһыата

2009 с.
Ахсынны
12
күнэ
Субуота
№ 151-152
(10284)

Депутат-норуот киһитэ

Биһиги киэн туттар депутаттарбыт Намнарын туһугар туруулаһан үлэли сүлдьаалларын билэ-көрө олоубут. Кинилэр көмөлөрө, сүбэлэрэ-амалара биһиэхэ өрүү наада. Бүгүн Ил Түмэн народнай депутата, «Колми-95» САО генеральной директора Н.И. Румянцевы кытта кэпсэтэн кыһалҕалаах салааларга кини туох санаалаабын билистибит.

— Николай Иннокентьевич, сыл түмүктэнэрэ чугаһаата. Быйылгы сыл хайдах ааһан эрэр?

— Аан дойду таһымнан ылар буоллаҕа, сыл ордук экономической-финансовый эйгэбэ 2008 сылтан саҕаламмыт кризис добуһуолунан ааһан эрэр. Биллэн турар, Арасыйыа, Саха да сирин олобор ити балаһыанһа улаханньык дьайда уонна биэр саамай дьүүлүлүлэр боппуруос буолла. Ол эрэн олох аңардас итинэн эрэ бүппэт. Онон итини кытта сибээстээн атын да эйгэбэ улахан уларый-

дук ити этэн аһарбыт 1 Хомустаахха ытыллы-ахтаах тутууга өссө 3 мөл. 900 солк., Хатырыкка дьылы асфальт суол оҥоһуутугар 10 мөл. солк., Үөдэйгэ биэрэги бөһөгөтүүгэ 5 мөл. солк., Нам селотугар ыраас ууну ылар скважина үлэтигэр 5 мөл. солк., поликлиниканы тутууга 50 мөл. солк., 2 Хомустаахха оскуола тутуутугар 15 мөл., Нам селотугар спортивной комплекс тутуутугар 30 мөл. солк. көрөргө этии киллэрдит. Бу барыта бырайыакка олох кыра сууманан киирбит, эбэтэр олох

Улуус дьаһалтатыгар

СЫЛЫ ИЭНЭ-КҮҮНЭ СУОХ ТҮМҮКТҮӨХХЭ

Ахсынны 8 күнүгэр «Нам улуу» МТ дьаһалтатын иһинэн тэриллбит социальной уонна нолуок политикатыгар ведомстволар икки ардыларынаагы комиссия 8-с муньаҕа буолан ааста. Бу сырыыга араас нолуоктарга иэни таһарбыт, сыспыт-соспут тэрилтэлэр салайааччылары «көбүөргө» ыңгырыллан сырыттылар: элбэх иэни-күүһү араас биричинэлэринэн куоһурданан дьэххэ сөп эбитэ дуу, соһо сылдьааччылары кытта быһаарсыы, кэпсэти дорҕоонноохтук барда.

Төлөнүүтүн уустугурдар, пенсияны аабыыга, пенсияга эбии аабыылары оҥорууга о.д. мэхэйдэри үөскэтэр.

Араас биричинэлэринэн нолуоктары кэмигэр төлөөн испэт тэрилтэлэр улууска аһыйаа суохтар. Холлобур, «Намстрой» ТМУ МУТ иэһэ 130000 солк., ОдьКХ — 10419400 солк., «Быйан» ХЭТ — 100000 солк., «Байдам» ХЭТ — 500000 солк., «Сайдам» ХЭТ — 100000 солк., «Эрэл» ТХПК — 1500000 солк., «Намавтодор» ААО — 578000 солк., «Эрэл» ХЭТ — 92000 солк. уо.д.

Тэрилтэлэр олохтоммут нолуоктары кэмигэр, толору төлөөн испэтэргэ үгүс үлэ барытын, үбүлэниитин, бюджет дохуоттаах чааһа толоруллуутугар уустуктары үөскэтэр, дьонно хамнастарын кэмигэр төлөөһүнү о.д. атахтыыр. Сорох тэрилтэлэр пенсионнай фонда страховый усунуостары толору уонна бириэмэтигэр киллэрэн испэттэрэ гражданныр пенсиянан хааччыллыыга бырааптарын күөмчүлүүр, пенсия кэмигэр

Сыл бүтэр аһыйаах хонук хаалла. Онон иэстээх тэрилтэлэр таһарбыт иэстэрин толору төлүүллэригэр соруудахтанын. Мантан иһинэ иэстээх тэрилтэлэри кытта туһааннаах салайааччылар боппуруоһу дьаалытынан уһунарбакка, болҕомто кииниттэн таһарбакка, мэлдьи үлэлэһэллэригэр уонна үлэ барытын туһунан информацияны улуус дьаһалтатыгар түһэрэн иһэллэригэр соруудахтанын. **И.ИВАНОВ**

Николай РУМЯНЦЕВ, Ил Түмэн депутата:

«БЭЙЭБИТИТТЭН ЭЛБЭХ ТУТУЛУКТААХ»

ылар буоллулар. Ол курдук урукку өттүгэр аан дойду инники кэскилин 8 саамай сайдыылаах дойдулар дьон ааттанар судаарыстыбалара дьүүлүлэр буоллаҕарына, билигин 20 судаарыстыба планета инники дьылҕатын быһаарыыга өйдөрүн, күүстэрин түмэллэр. Онон кризис биэр өттүнэн дойдулары түмэр оруолу оонньоото. Саха сирин ылар буоллаҕа, улахан промышленнай тэрилтэлэр балаҕа улаханньык оҕустардылар. Ол да буоллар олох монкурууттан хаалыы бакаа тахса илик. Тутуу салаатыгар балаһыанһа ыарахан соҕус. Ол да буоллар ааспыт сылы бюджет тулуктаста. Хамнас, пенсия сүннүһүнэн кэмигэр төлөннүлэр.

да киирбэтэх этилэр. Инвестбюджеккэ эбии этии быһыытынан Намтан төрүттээх депутаттар Нь. Тимофеев, А. Гаврильев, Э. Березкин уонна мин буоламыт бары илии баттаан киллэрбит. Ол эрэн инвестбюджеккэ киирсии ыарахан боппуруос. Республикага 35 улуус баар. Барытугу эмэ этии туруорсаллар. Онон эбии быйылгы бюджет кырыымчык соҕус

— Ааспыт сырыыга интервьюгар тыа сиригэр кризис кэмигэр тугу дьаһаныахха сөбүй дьинэ саамай сөптөөх сүбэлэри биэрбитин билигин таһан кэллэ. Ону нэһилиэниэ сүрдээгин сөбүлүү истибитэ, биһиэхэ да сүрүйбуттара. Кризис бүтэ дуу эбэтэр өссө да балаһыанһа көнө илик дуу?

— Аан дойду финансовый кризиститтэн тутулууга суох Арасыйыа тыатын сирэ куруутун кризискэ олобор. Ордук биһиэхэ, Арасыйыага. Дьинэн республика бюджетэ тыа хаһаайыстыбатын сайдытыгар кырата суох үбү көрөр. Ол курдук ааспыт сылга 4 472 172,0 солк. үп көрүлүбүт буоллабына, эһиил 4 511 152,0 солк. үп көрүлүлэрэ бюджет бырайыагар киирдэ. Бу сорох салааларга үп көрүлүүтэ аччыты турар кэмигэр дьин бэлиэтиэххэ наада. Маны таһынан тыа сиригэр туһаныахха сөптөөх араас салааларга барытыгар Арасыйыа да, Саха сирин да программалара бааллар. Онон барытыгар эрдэттэн толкуйдаан кытта сатыахха наада. Холлобура, 1 хомустаахтар тыа сиригэр олобор усулуобуйаны тупсарыыга Арасыйыа программатыгар кытыбыттарын, улуус муньаҕа өйөөн билигин улахан тутуу ытар буоллулар. Онон республика өтүттэн көмөбө биһиги, Нам депутаттара этиитин эмиз киллэрипит. Онтон аан дойдутаагы кризис туһунан этэр буоллаҕа, балаһыанһаттан тахсыы саҕаланна дьиргэ эрдэ буолуо. Ордук биһиэхэ, Арасыйыага. Баһар ньиэп, гаас сыаната үрдээн эмиз олох онун булбут курдук буолуо эрэри, бэйэбит онорон таһарыыны сайыннара иликитинэ кризис балаһыанһата толору көнүө суоҕа.

— Намтан төрүттээх хас даҕаны депутат баара биллэр. Бэйэ — бэйэбитин кытта сибээстэһэбит дуу?

— Ханньык баһар улуустар депутаттара улуустарын таарыйар боппуруостарга түмсэ түһэллэр. Биһиги эмиз улууспут кыһалҕатын таарыйар боппуруостарга биэрэ кытыһан үлэлэһэбит. Бу күннэргэ республика инвестиционной бюджетин бырайыагын дьүүлүлэни салданар. Биһиги улууспутугар бу салаага көрүлүбүт үбү кыранан ааһан тураммыт кэксэ этиилэри киллэрдит. Ол кур-

буолара сабаҕаланар. Онон этии киирдэ да олоххо киирэр дьон буолбатах.

— Эһиил хайдах дьыл күүтэрий?

— Экономика тута көнөн барбата буолуо. Ол да буоллар уопсай бюджет тулуктаһыа. Политическай эйгэбэ улахан уларыйыы буолара кэтэһилибит даҕаны саҕа хамсааһыннар тахсыахтарын сөп. Биһиги, тыа сириттэн төрүттээх депутаттар ордук тыа сирин кыһалҕаларыгар болҕомтобутун уурабыт. Уопсай балаһыанһаны учуоттаан турар. Билигин ордук онорон таһарыыны сөргүтэр туһунан хас биридди киһи төбөтүн сыһынахтаах. Холлобура, ынаҕы иитэр буоллаҕа, элбэҕи иитэ сатыахха. Бырааһынньыктары, үбүлүүдэри кыаммат буоллаҕа, аччыахха. Билигин информация үйэтэ. Ким информациялаах, ол кыайылаах балаһыанһалаах буолар. Онон хас биридди киһи, ыал, тэрилтэ элбэҕи билэ-көрө сатыахтаах. Билигин кэмгэ интэрнеттэн тугу интэрнэтиригирин, туох буола турарын тута билиэххин сөп. Уонна дьулуһар, хамнанар буоллаҕа, хаһан да таах хаалбат. Санааны түһэрбөккэ тугу эмэ оноро сатыыр буоллаҕа син биэр киһи тугу эмэ ситиһэр. Онон эһиил да дьыл үгүс быһаарылаах өтгө бэйэбититтэн тутулуқтаах буолуоҕа.

Кэпсэттэ В. РЫКУНОВА

«ЫЙЫТ — ХОРУЙДУУБУТ»

Тел. 41-3-32, 41-4-96

Сивцева, Нам:

— Мин дьэбин 4 саастаах сиэммэр аныахпын баһарабын. Бу оҕо дьэтэ дьэхпин баһар буоллаҕына завещаниета, дарствениаа суох хайдах оҥоруохха сөбү? Эбэтэр пропискалаатахха эр сөп буолар дуу? Кыргызтарбын, кутүөттэрибин дьэбэр киллэрэр санаам суох, кинилэр сиэммиттэн дьэ билдьяһаллара табыллыбат.

Т.Н. Лукина, нотариус:

— Завещание онортороро ордук. Оччотугар эбэтэ суох да буолан хаалар түгэнигэр бу дьэ оҕоо хаалар уонна опека, попечительство органнара бу оҕону сокуоннай сааһын туолуор дьэри кэти сьлдьааллар, оччоҕо кини дьэтин ким да билдьяабат. Завещание онортороро нотариуска паспорттаах эр кэлэр, төлөбүрө 300 солк. Завещание копията хаһаайкаҕа бэриллэр.

Инбэлииттэр декадаларыгар

ӨЙӨБҮЛЛЭЭХ БУОЛАММЫТ

Сылын аайы ытыллар инбэлииттэр Бүтүн Россиятаагы декадалара Нам улууһугар сэтинни 23 күнүгэр үгэс курдук төгүрүк остуолунан аһыйына. Бу күн библиотека аһар саалатыгар нэһиликтэртэн общество председателлэрэ, чилиэннэрэ кэлэн салайааччыларга ыйытыларын биэрдиһэр. Ыңгырыллыбыт тэрилтэлэр салайааччыларыттан социальной харалта управлениетын начальнига В.И. Гуляева, пенсионнай управление начальнига К.К. Дрихинская, соцстрахование управлениетыттан М.Р. Мордосова кэлэн сокуонна уларыйылар тустарынан кэпсэтиһэр, ыйытыларга эһииттэтиһэр. Сорох салайааччылар суолта биэрэн кэлбэтэхтэрэ өйдөмөт.

Бу күн А. Шестаков аатынан культура киинигэр «Юморина» конкурса Модут, Бөтүн, Граф Биэрэгин, Нам, Хамаҕатта, II Хомустаах нэһиликтэриттэн кытыыны ыттылар. Коллективной нүөмэргэ Хамаҕатта нэһилиэгэ бастаата, бириддиһэн улахан дьонго Бөтүгтэн Михаил Софронов, оҕолорго Модуттан Люба Попова бастаах миэстэлэри ыттылар. Иккис күн манна нэһиликк обществолары председателлэрин ортолоругар ытыллыбыт, 4 түһүмэхтээх конкурса Нам селотун оҕолорун кытта үлэлэһэр Альбина Афанасьевна Непомнящая кыайда. Конкурс таһынан быһастапка, коллекция көрүүтэ ытытылына. Манна 1 миэстэни Намтан Прокопьева Диана Демьяновна быһсапканан үлэтин иһин ылла, оҕолорго Үөдэйтэн Викторова Аня компьютернай графикаҕа үлэтэ сэнэриини ылла, коллекцияга Хамаҕаттаан Сивцева Антонина Афанасьевна кыайылаабын таһыста.

Сэтинни 30 күнүгэр түмүктүүр тэрээһингэ 2009 с. ытыллыбыт улуус иһинээҕи, улуустар икки ардыларыгар уонна республикатаагы күрэхтэһиһилэргэ ситиһиһилээх 10 чулуу спортсменарытын чьисэтэһин, декаданы үөрүүлээхтик сабыы буолла. Концерт кэлэн көрдөрбүт «Коробейники» ансамблыга, салайааччы О.А. Новгородоваҕа, декаданы ытарбытыгар сылын аайы күүс-көмө, өйбөлү буолар, мероприятиеларытын иллээн-саҕалаан ытар А. Шестаков аатынан культура киинин үлэтигэригэр, директор В.В. Колпашникова махталбытын тириэрдэбит. Маны таһынан улуустаагы общество ытар үлэтигэр өрүү күүс-көмө буолар спонсордарытыгар эмиз этии-истиң махталбытын биллэрэбит.

Ахсынны 1 күнүгэр Дьокуускайга ытыллыбыт республикатаагы «Юморина» күрэххэ киирэн кытынныбыт. Манна оҕолорго «Лучший Юмориненок» номинация кыайылааҕа Люба Попова (Модут) цифровой фотоаппаратынан наһарадаланна. Ахсынны 2-3 кк. эдэр инбэлииттэр ортолоругар ытыллыбыт «Ай-ыллаа» конкурса биһиги улуустан Иванова Зоя кытына. 7 оҕону киллэрэн «Институт новых технологий «Стерх» компания теэрийиитинэн ытыллыбыт тэрээһингэ сырытыннардыбыт. Оҕолор киинэҕэ, музейга, «Аквариум» киингэ сылдьан сыһынанан, астынан кэллилэр. Республикааагы ыччат баалыгар биһиги улуустан үс ыччат кытыыны ыттылар.

В. ОХЛОПКОВА,

инбэлииттэр улуустаагы обществоларың специалиһа

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Энсайн» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественной сурутааччыларынан 2010 сыл бастаагы аһарыгар сурутуу ытытылар.

2010 сыл бастаагы аһарыгар сурутуу 6 ыйга — 300 солк., 3 ыйга — 150 солк., 1 ыйга — 50 солк.

Хаһыат индексэ — 54889, нэдиэлэҕэ иккитэ таһар.

СУРУТУУ - 2010

К э р э э й г э т и г э р

«ХОТУГУ СУЛУС» ОБОЛОРУ ТҮМТЭ

PDF Compressor Free Version

Ахсынны 3-5 күннэригэр Хамафатта нэһилиэтин «Түһүлгэ» сынналан киинигэр «Хотугу сулус» телевизионнай улуустаагы конкурс буолан ааста. Бу конкурс СР бастакы президентэ М.Е. Николаев дьаһалынан академия дьээн ааттанан сүл аайы үгүс талааннаах оҕолор кыттан сайдар, талааннарын дьон дьүүлүгэр таһаарар ырыа бырааһынньыгар кубулуйбута. Бырайыак автор-СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ Т.А. Гоголева 14 сылы быһа бу конкурсу тэрийэн ыттан элбэх оҕо, кинилэр төрөппүттэрин улахан махталларын ылар. Бу 14 сүл устата «Хотугу сулус» республикатаагы конкурска 170 тыһ.-тан тахса оҕо кыттыбыт.

Ус күн устата улуус 16 нэһилиэгиттэн 554 оҕо кыттан бэйэлэрин айар добуурдарын дьон дьүүлүгэр таһаардылар. Конкурс 12 көрүнүнэн араарыллан оҕолор араас талааннарын арыдылар. Ол курдук, конкурсаннар эстраднай вокалга, авторскай ырыаҕа, норуот ырыатыгар, фольклорга, оригинальнай жанрга, цирковой искусствоҕа, кэспэти жанрыгар, эстраднай, народнай хореографияҕа, мода көрдөрүүтүгэр, изобразительнай искусствоҕа уонна декоративнай-прикладной айымньыга, литератураҕа, конференсьелыырга күрэхтэстилэр. Сорох оҕолор хас да түһүмэххэ кытыннылар.

«Хотугу сулус» конкурс жюриһин председателинэн ССРС культуратын гуйуна, «Даадар» сынналан киинин директора Е.А. Кутукова үлэстэ, кини салайытынан хас да киниттан састааптаах жюри 3 күнү быһа көрөн дьүүлээтэ. Уруһуйга Намнаагы педколледж преподавателэ С.Н. Колесов салайааччылаах жюри көрдө. «Литература» дьээн көрүннэ 11 үлэ кирирдэ. Оҕолор суруйбут хоһооннорун, кэспээннэрин В.Н. Рыкунова са-

лайааччылаах жюри көрөн сынаналаата. Быһылгы конкурска «Бастың конференсье» аат олохтоммут. Эдэр конференсьелар конкурс кэмигэр этэн-тыһынан, нүөмөрдэри билиһиннэрэн, концеры салайан талааннарын көрдөрдүлэр.

Ахсынны 5 күнүгэр конкурсу түмүктүүр гала-концерт буолла. Манна талыллан тахсыбыт оҕолор күүстэринэн икки улахан концерт туруорулунна. Бастыңтан бастыңнар ыллаан, үңкүүлээн, фольклорнай нүөмөрдэри толорон дьээн сэнгэриитин ылылар. Гала-концерт бастың нүөмөрдэринэн ааттаннылар: «Кэрэ-куо» мода театра (Хамафатта), Дима Ядрихинский, Гера Сивцев, Толя Марков толорууларыгар трио, «Сир симэхтэр» үңкүү коллектива (Хамафатта), Намтан Саргы Абрамова, уолаттар ансаамбыллара, «Ручеек» үңкүү коллектива ода.

Татьяна Афанасьевна бичээр кэмигэр академиятын туһунан кылгастык билиһиннэрдэ. Ол курдук, бу конкурсу бары долгуйа күүтэллэр эбит. «Хотугу сулуска» ыраах улуустартан кытта кэлбит оҕолор төрөппүттэрэ таарыйа хас да сыалы-соругу ситиһэллэр эбит: балыыһаҕа

көрдөрөллөр, улахан оҕолоро үөрэх туттарсаллар, сороҕор улуустарын землечествотыгар сылдьан үөрэллэр-көтөллөр. Маны таһынан аты атыылаһы, атын да сорук барыта быһаарыллар эбит.

Гала-концерт бириэмэтигэр Хамафатта бастың дьээн, кин туттар үлэһиттэрэ, ветераннара ааттаннылар, хас биридии ырыа, үңкүү кинилэргэ ананна. Онон таарыччы нэһилиэк дьээн-сэргэтэ биллэн-көстөн, ааттанан хааллылар. Ол эмиз бэйэтэ туспа үтүө үгэс эбит. Аны оҕолор эрдэ толорбут анкеталарыттан көрөн Татьяна Афанасьевна хас биридии оҕо туһунан үлүһүйэрин, туох үлэһит буолуон баҕарарын эмиз кэспии турда. Маны таһынан хас да оҕону араас үөрэххэ, курстарга, күрэхтэһиилэргэ ыңгырда. Ол курдук, «Литература» салааҕа хоһооннорунан кыттыбыт Сахаяна Слепцова журналист буолар баҕалааһын билэн икки нэдиэлэҕэ журналистикаҕа үөрэтэр курска ыңгырда.

Татьяна Афанасьевна ордук кыаммат ыал оҕолорун өйөөн таһаара сатырынан, саха оҕото атын омуктары кытта тэҥ бырааптаахтык сылдьарын туһунан болгомотун уураарын эттэ. Саха дьээн өрүү сүрдүккэ, үтүөҕө тардыһалларыгар этэ-тыһына, өйдөтө, үөрэтэ сылдьар үтүө үгэстээх эбит. Икки сыллааҕыта улууска маньык конкурс буолбутугар «оҕолоргут кыраайы үөрэтиигэ тугу да билбэттэр, онон бэйэлэрин улуустарын, республикаларын туһунан үөрэтиэ эбикит» дьээн сүбэти ылынан үөрэх управлениета оскуолаҕа кыраайы үөрэтэр анал программаны онорон, билигин үгүс

оҕо бэйэлэрин төрөбүт дойдутарын туһунан элбэҕи билэллэр.

Гала-концерт кэмигэр кыайыылаахтар наһараадалары тутан үөрүүлэрэ үксээтэ. Ол курдук, «Литература» салааҕа гранпри «Золотое перо» кыайыылааһынан Сахаяна Слепцова (Хамафатта орто оскуолатын 11 кыл.) буолла, «Саамай эдэр кыттааччы» аатын саха-французскай лицей 4 кылааһын үөрэнээччигэ Ольга Шелковникова ылла. Маны таһынан бу салааҕа «Темаҕа айымньылаахтык сыһыаннаһы иһин» дьээн номинация хаһаайкатынан Хамафатта оскуолатын выпускнигата, СФКФ 1 курсун студентката Инна Игнатьева тахсан поэт Н. Рыкунов дьээн кэргэнин анал бириһинэн наһараадаланна. «Фольклор» салааҕа «Көрөөччүлөр биһирэбиллэрин» «Чобуо» бөлөх (Хамафатта), «Лауреаттар лауреаттарын» Намтан Нарыйа Петрова ылылар, «Гран-при» хаһаайыһынан Сережа Гоголев (Хамафатта) буолла.

«Вокал» салааҕа «Көрөөччүлөр биһирэбиллэрин» Сахаяна Слепцова (Хамафатта), «Лауреаттар лауреаттара» ааты Партизантан Маша Турантаева ылылар. Улуустаагы гимназия 11 кылааһын үөрэнээччигэ Алексей Попов барыларыттан үчүгүйдик ыллаан гран-при хаһаайыһын аатын ылла, улуус баһылыгы А.И. Ильин бириһинэн-телевизорунан кэлиэтэнэ. Уруһуйга 124 оҕо кыттыбыт, кинилэртэн бу күн саамай бастыңнара бэлиэтэннилэр: «Эдэр художник» ааты Үөдэйтэн Аня Викторова, «Эдэр маастар» ааты Хамафаттаттан Фена Еремеева ылылар. Маны таһынан «Перспектива» анал бириис олохтонно, бу ааты Партизантан Владик Барамыгин, Намтан Сандал Флегонтов, Салбантан Ганя Кононов ылылар. «Бастың конференсье» Намтан Света Борисова буолла. «Саамай эдэр кыттааччы-

нан» Граф Бизрэгиттэн 5 саастаах Эмма Софронова буолла.

Бары кыттааччыларга, мустубут дьээнно улуус баһылыгын солбуйааччы Л.Н. Петрова, культура управлениетын начальнига Н.А. Соловьев, Хамафатта нэһилиэтин баһылыгын солбуйааччы Г.А. Кобяков, жюри председателэ Е.А. Кутукова, «Түһүлгэ» киин директора А.А. Харитоновна, жюри чилиэннэрэ эрдэлэрин тиэргилэр. Кыайыылаах оҕолор республикатаагы конкурска кыттыбыттары туһунан анал сертификаттары ылылар, дипломнары, бириистэри туттулар.

Бу бырааһынньыгы ыгытыга үгүс киһи кыттан бэйэлэрин кылааттарын киллэристилэр. Ол курдук, Хамафатта дьаһалтата, культура управлениета, «Түһүлгэ» сынналан киинин коллектива, Хамафатта орто оскуолатын (дир. А.М. Дьяконов) о.д.а. тэрийэн, элбэх үлэни көрөн бу конкурс үрдүк таһымна барда. Тэрийээччилэр конкурска спонсордаан оҕолор үөрүүлэригэр эбии үөрүүнү эпипит тэрилтэлэргэ, дьээнно: улус дьаһалтатыгар, улуустаагы библиотекаҕа, культура, үөрэх управлениеларыгар, «Хатыңчан» студияҕа, «Туймаада-Нам» ТХПК-ҕа, «Биир ньыгыл Россия» партия улуустаагы салаатыгар, Намнаагы педколледжка, профессиональной лицейга, ИП А.Г. Эверстова, «Отуу уота» литературнай түмсүүгэ, «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар улахан махталларын тиэрдэллэр. Аны саас кулун тутарга «Хотугу сулус» региональной конкурс Нам улуһун 1 Хомуस्ताах нэһилэгэр буолара былааннаар. Онон улуустаагы конкурс кыайыылаахтара кыттыахтара, республикатаагы конкурска киирэр иһин кириэтиэхтэрэ.

В. РЫКУНОВА

Ахсынны 13 күнэ — Сив Ядрев бириһингэр чэпчэки атлетикаҕа күрэхтэһии

ДЬАНЫАРДААХ ҮЛЭҢИТ

Саха республикатын үтүөлээх тренердэрэ Сергей Ларионов, Валерий Кутуков эмиз билинэллэр. Кинилэр эмискэ түргэниик хамсааһынна атах араас былчыңнарын сайыннарыы хайдах курдук туһалааһын бэлиэтииллэрэ. Ол да иһин кинилэр эрчийбит уолаттара рингэҕэ киридиллэр да атахтарын үрдүгэр биир кэм доҕуйа сылдьар буолааччылар. Сив Петрович мындыр учуутал, эрчийи методикатыгар саганы киллэрээччи быһыытынан аатын хаалларан турар. 1957 сыллаахха республика бастакы спартакиадагыгар кылыыта маастар нуорматын 24 сааһыгар сылдьан толорбута.

Онтон спорт, физкультура сайдыытын талааннаах тэрийээччи буоларын 14 сүл устата, 1977 сылтан 1991 с. диэри, Нам оройуонун ситэриилэх комитетын физкультураҕа комитетын председателинэн үлэстэбит сылларыгар көрдөрбүтэ. Ити сыллар усталарыгар агардас тэрийээччи эрэ буолбакка, тус бэйэтин үрдүк ситиһиилэринэн эдэр ыччаты көбүлээбитэ. Сив Петрович 100, 200, 400 метрээҕэ сүүрүүгэ оройуон хас эмэ төгүллээх чемпиона этэ. Хас сүл аайы ыгытылар оройуон спартакиадаларын, ыһаахтар спортивнай күрэхтэһиилэрин тэрийэн ыгыты элбэх эриирдээх-мускуурдаах буоларын билбэхтээтэҕим буолдо. Итинник хабааннаах үлэлэр тэрээһиннэрэ, хонтуруоллара партия райкомун пропагандаҕа уонна агитацияҕа отделыгар сүктэриллэр буолара. Мин Сив Петрович комитеты салайбыт сылларын устата ахтылыбыт аспыт отдел сэбиэдистэ-сэийинэн үлэлиир этим. Оройуонна ыгытылар бары массабы тэрээһиннэр райисполком председателин солбуйааччы Петрова М.В. председателлээх, мин, эбэтэр райком отделын сэбиэдистэһэйэ, солбуйааччылаах комиссия үлэтинэн бараллара,

ол комиссия биир тутуах тэрийээччигинэн Сив Петрович буолла. Үлэстэбит сылларбыт биир бэлиэ түгэниинэн Тья сириин иккис спортивнай ооньууларын тэрийэн ыппыһыт буолар. Хас да сүл инниттэн бөлөмнэммиттэ. Пааркаҕа күрэхтэһиилэр

ыгытылаахтара сирдэрин бөлөмнэһин барыта Сив Петровичка сүктэриллибитэ. Оройуон сүүмэрдэммит хамаандата састааба эрдэттэн мустан Намнаа эрчиллибиттэрэ. Кинилэр Сив Петрович «саллааттарынан» ааттаналлара, эрчилиилэрин быһыыгар сүүрэр суолу, волейболлуур площадкалары, оҕунан ытар сири, онтон да атын күрэхтэһиилэр миэстэлэрин бөлөмнэ-эбиттэрэ. Намнаагы педагогическай училище учууталларын, студенттарын бөлөҕө стадион киэргэтиитин онорбуттара. Ону барытын онугар туруорааһыны эмиз Сив Петрович хамаандата ситэрибэтэ. Ооньуулар уоттара умайар онорбутун, трибуна истиэнэлэрин барытын спорт тематыгар аналлаах чеканка оноруктарынан бүрүллүбүттэрэ. Стадиону тулалыыр күрүү бүтүннүүтэ сахалыы орнаменнарынан, үрдүк көрдөрүүлэргэ көбүлүүр тыллаах ыгырыы сү-

руктарынан сабыллыбыттара. Ол чеканкаларын уонна орнаменнаах оноруктары хас эмэ сыллар усталарыгар Сив Петрович сүгэн-көтөҕөн уура сылдьан спортивнай тэрээһиннэргэ туһанар этэ. Республикаҕа аан бастаан эриилибит палаточнай городок комендантынан Сив Петрович этэрээтинэн, спортивнай оскуола очотооҕу директора, спорт биир талааннаах тэрийээччигэ Семен Петрович Алексеев аанаммыта. Городок үс түһүннээх күн республика ыччатын үрдүк күүрээһиннээх түмсүүтүгэр кубулуйбута. Бэрээдэги Корьякин Дмитрий Панкратьевич секретардаах комсомол райкомун актыбыыстара кыргыттар, уолаттар тэрийбиттэрэ. Милиция отделыттан биир эрэ сотрудник сыһыарыллан үлэстэбитэ. Спорт комитетын уонна комсомол райкомун үлэһиттэрэ түмсүүлээхтэрин, тэрээһиннээхтэрин республика ыччаттарыгар көрдөрбүттэрэ. Чурапчы оройуонун бэрэстэбиитэллэрэ көлөт да «намнар дьадайдан дьону да түһэрэр сирдэрэ суох буолбут» дьээн хаарыйталаабыттара. Баралларын саҕана бырастыгы гынарбытыгар көрдөһүүлэрэ, городок үлэтинэн астыммыттарын этиилэрэ үксээбитэ. Балаакка бөҕөнү хомуйан, сорботун бэйэлэрэ аҕалан ыһыллыбыт сирдэрэ туруоруммуттара. Балааккалар истэригэр оройуон оскуолаларыттан хомуллубут мааттары тэлгээн кабиситтэрэ. Хас оройуон аайы тэрилтэлэр комсомольскай тэрилтэлэрэ сыһыарыллыбыттара. Кинилэр быһыллыбыт сири кизгэтэн, уулары-хаардарын бөлөмнөн бииргэ сылдьыспыттара. Күрэхтэһии кэнниттэн дуустанан, параднай көстүүмнэрин катэн бииртэн биир ыгытыла турар тэрээһиннэргэ кытталлара. Күрэхтэһиилэр, көр-нар барыта нууччалыы этэллэрини «как часы» баран

«Урожай» ДСО уобаластаагы сэбиэтин председателэ Аркадий Алексеев, республикатаагы тэрийэр комитет председателэ, тья хаһаайыстыбатын министриин солбуйааччы Сидор Афанасьевич Филиппов, ЫБСЛКС обкомун бастакы секретара Александр Константинович Акимов махталларын ооньуулары тэрийээччилэргэ тиэрдиттэрэ, грамоталарын туттартабыттара. Сив Петрович ол көмүс суруктаах грамотатын оҕолоро, сизннэрэ кэриэс онгостон уура сылдьалара буолдо.

Талааннаах эргиччи талааннаах дириллэрини Сив Петрович поэт Николай Рыкунов тэрийбит «Отуу уот» дьээн литературнай түмсүү бастакы чилиэннэригэр тиэрдэстэрэ этэ. Пропаганда үлэһитин быһыытынан сорох түмсүүлэригэр Николай Михайлович ыңгыран сырытыннарар этэ. Онон Замятин Терентий Иванович уонна Сив Петрович ордук «актыбыр» этилэр, хоһооннорун ааҕаллара, бэйэ-бэйэлэрин кириитикэлэһэр, сүбэ бэрсэр этилэр. Сив Петрович хоһооннорун строкалара үһүн буолалларын, мантыкан кэспээн курдук буолбут, оннук уларытыахха, маньык киллэриэххэ дьээн сүбүлүллэрэ. Ол кэнниттэн хаһыакка Николай Рыкунов таһаарар быһыылааҕа. Кэнники саха сиэрин-туомун кыра оҕолорго ингэрэ, эт-хаан өттүнэн эрчийэр буолбута.

Сив Петрович бу наадалаах дьыала дьэтиэни олус дьаныардаахтык кэспэстээччи. Нам селотугар спортивнай сааланы тутуу туһунан төһөлөөх элэ-была тылы эпиптэ-сагарбыта буолуой. Бэйэтэ дэлээнэ быстаран, ыччаттары хомуйан тутуу маһын кэртэрибэтэ, тизиттэрэн киллэртэрибэтэ да тутуутун ыһыта кыайтарбатаҕа. Кини баҕа санаатын билигин ыччат толорон спортивнай саалалар дьэндээллэр. Уһун сылларга бииргэ үлэстэбит үлээннээхпит ситэрибэтэх ыра санаатын кини үтүө аатын умнубат бүгүнгү эдэр дьон салгытылар.

И. КРИВОШАПКИН

Дьэ-кэргэнгэ туһалаах сүбэлэр: сүөһүнү-сылгыны иитигэ, обуруоту көрүүгэ- истингэ, быстах өрөмүөнү ыытыыга О.А.А.

Дьэ кэргэн — норуот биһигэ

ДЬОЛЛООХ БУОЛАРГА ҮӨРЭНИЭХХЭ

Хас биридди киһи дьоллоох буолуон баҕарар. Ол эрэри бу дэбигис кыаллыбат суол. Манна киһи анаарар толкуйа, сөптөөх түмүктэри оҥостуу, туохха барытыгар оттомноохтук сыһыаннаһы, сатабыллаах, сүрэхтээх буолуу, үрүнү-хараны араарар дьобур, үтүнү өйдүүр уонна онно дьулуһу барыта тэҥинэн улахан суолталаахтар. Биһиги үксүгэр үрдүттэн саба быраҕан «Чыгыс Хаан ыйааҕа, Одун Хаан оҥоһуута» диэн кэбиһэбит. Ол эрэри Дьылҕа Хаан охсунуун эрдээхтик уйан, бэйэ ис кыаҕын сайыннаран, доруобай да киһи дэбигис кыайбат үрдэлэрин ситиспит дьон бааллар. Ыраата барбакка холобурдааҕа, Кыталык Уйбааны, Настя Дюдороваҥы ылан көрүүххэ. Ол аата дьоллоох буолар дуу, сордох буолар дуу киһиттэн бэйэтигэр улахан тутулуктаах.

Дьоллоох буолары ситиһэргэ эмиэ үөрэниэххэ наада. Манньк санаанан салайтаран, 2006 сылтан колледж иһинэн үлэлиир «Эдэр ыал оскуолатын» тэрийбиппит. Коллегабынан М.В. Гоголеваһын ыйга биридэ дьарыктары ыытабыт. Ол курдук «Оҕо уонна аҕа» республиканскай күрэхтэһии кыайылааһын Эверстов Ю.А., ветеран учууталытын Степанова П.М., директору научнай үлэҕэ солбуйааччыбытын Слепцова Н.А., эдэр ыаллары Анна, Василий Винокуровтары, Анна, Ньургун Жирковтары, Елена, Андрей Осиповтары кытта көрсүһүүлэри тэрийбиппит. Улууһу аһан республика биллэр Хатын Арыы аҕаларын түмсүүтүн салайааччыларын Варламов К.П., Григорьев Т.Т. ыңыран төгүрүк остуол ыыппытыт. Суоттуга олорор төрөшпүтү, туруктаах дьэ кэргэн далбар хотунун, «Бастын тиэргэн» номинацияҕа тиксипит ыал хаһаайкатын, кумааһынан кырыһан, алгыстаах ойуулары оҥорор дьикти дьобурдаах Е.И. Иванованы-Чыгычаах Кыһын кытта сибээстэһэн, ыңыран аҕалан маастар-кылаас ыытарбытыт. Трениннэри ыытыыга улуустаагы психологикай киин үлэһитэрин Кирова М.И. уонна Заболоцкая С.М. көмөлөһүннэрбит.

СЕМЕЙНОЕ АНИМАЦИОННОЕ ТВОРЧЕСТВО

Я, как родитель ребенка, занимающегося мультипликацией, побывав на семинаре «Использование анимации в образовательном процессе», еще больше убедилась, в том, что анимация является очень эффективным методом воспитания ребенка. И заключается это в том, что когда ребенок начинает создавать свой заранее задуманный сюжет, он попадает совсем в иной мир, мир мультипликации. Оказывается, этот мир для ребенка очень близкий и легко воспринимается. Так как они с малых лет окружены теми же мультиками, с телевидением, компьютерными играми.

На мой взгляд, не нужно сидеть на месте и пользоваться старыми методами воспитания, нужно идти в ногу со временем. Как было сказано на этом семинаре, нужно дошкольным, школьным учреждениям вплотную работать с детским центром и с этим новым направлением детского творчества. Так можно было бы добиться еще больших результатов в образо-

вании.

Мои дети в младшем возрасте не хотели ни рисовать, не лепить. А когда мы их заинтересовали именно методом анимации, они теперь с удовольствием рисуют, лепят, т.к. знают, что у них будет какой-то результат, который могут увидеть на экране знакомые, друзья, родные. Таким образом, они развивают свое мышление, моторику, фантазию. Для того, чтобы снять мультфильм, нам потребовался всего один день, конечно, подготовка к этому была дольше. А с монтажом нам помогала Ефросинья Прокопьевна Федорова. Мультфильмы получаются не как у взрослых, у профессионалов, но именно с одномоментными, короткими, простыми мультфильмами и нужно работать с детьми, потому что дети хотят видеть быстрый результат своего труда.

Мы, Ефросинья Прокопьевна работаем по программе семейной анимации, и убедилась, что анимация очень сближает семью. Сейчас такое

время, когда родители заняты работой, бытовыми проблемами, порой они мало времени уделяют детям. Именно, когда вместе с детьми занимаешься созданием мультфильмов, их любимым делом, дети больше раскрепощаются, мы больше узнаем своих детей, их внутренние переживания, находим контакт с ними. Они становятся очень наблюдательными, усидчивыми, добрыми. Ведь именно доброе окружение может разбудить в ребенке отзывчивость, ответственность, формировать духовно-нравственные качества.

Мне кажется, такие семинары очень важны для распространения такого метода работы с детьми. Это новое течение, которое многие, конечно, будут с опаской воспринимать. Людям нужно помочь понять, что это важно. Было бы очень хорошо, если бы проводили такие семинары и на республиканском уровне. Хочется надеяться, чтобы больше развивались и открывались такие студии детской мультипликации. Наша семья благодарит Ефросинью Прокопьевну за то, что она открыла нам чудесный, неизведанный мир мультипликации!

Л.Г. МИРОНОВА,
г. Якутск

Дьахталлар сэбиэттэригэр

ИЙЭ, АҒА — БИИР ДЬИЭ КЭРГЭТТЭР

Аҕа оруола намтыы быһытыыбытынан, билигин күүстээх анар оруолун үрдэтии сорууга турар. Ийэ, аҕа — биир дьэ кэргэттэр, онон киһилэр бииргэ үлэлиэхтээхтэр. Манньк санаанан салайтаран улуустаагы дьахталлар сэбиэттэрэ отчуоттуур мунньаҕар улуустаагы аҕалар сүбэлэрин председателэ К.П. Варламовы ыңыран бииргэ үлэлиир туһунан этии киллэрдэ. Чахчыга, дьэ кэргэнгэ сүрүн салайар, муоһулуур күүһүнэн аҕа буолар. Киһи оруолун үрдэтэргэ туохтан саҕалыаха? Онуоха улуустаагы дьахталлар сэбиэттэрин председателэ Анастасия Заболоцкая үлэни дьийэтэн-коллективтан-нэһиликтэн саҕалаан тэрийии ирдэнэрин эпиттэ сэрэхтик иһилиннэ. Салгы Анастасия Степановна аһан эрэр 2009 сылга ыһыт сүрүн үлэлэрин кэпсээтэ.

Биллэрин курдук, улууспутугар 22 дьахтар сэбиэтэ баар. Мантан 20-тэ нэһиликтэргэ, итиэннэ Намнаагы педагогикай колледж иһинэн уонна 1 сүбэни тыа хаһаайыстыбатын салаатыгар үлэлиир дьахталлар салайаллар. Сэбиэт 9 чилиэннээх. Быйыл сонун, ылыктаах хамсааһынынан, утумнааһын сиэринэн, үлэлэригэр 7 эдэр дьахтары сыһыарбыттара буолар. Сүрүннээн 6 хайысханан үлэлиллэр. Улахан болҕомтолорун дьахтары, оҕону, дьэ кэргэттэри көмүскүүр, харыстыыр, араҕаччылыыр хайысхага уураллар. Ол курдук Никольскай дьахталларын сүбэтэ «Чугас киһигэр көмөлөс» акцияны тэрийбит. 1 Хомустаах, 2 Хомустаах, Модут, Граф Бирэргэ, Нам, Хамаҕатта сүбэлэрэ «Сүрэхпит үтөтүн оҕолорго» киэн хабааннаах марафонга көхтөөхтүк кыттыспыттар. Бэлиэтээн эттэххэ, билингитэ 360 тыһ. солк көмө харчы хомуллубут. Онон тулаайах хаалбыт оҕолор дьэлиэнэллэригэр үп көстүбүтэ үөрдэр. Нам сэл. уонна Хатырык сүбэлэрэ билингити үйэ кыһалҕатынан буолбут дьахтар арыгылааһынын, ыарахан итигилиэх оҕолору кытта күүстээхтик үлэлиллэр. Улууска биллэр энтузиаст-обуруотчут Л.П. Решетникова олус үчүгэй үлэлээх. Киһи уопутун, билиитин-көрүүтүн, сүбэтин-аматын тиһигин быспакка хаһаакка бэчээттир. Араас конкурстарга, быстапкаларга кыттан дьон болдомтотун, сэнээритин ылар. Мантан сийэттэрэн нэһиликтэргэ расаданы, араас үүнээйилэри атыылааһын, итиэннэ «Атыылаа-атастас» ньыманан тэрээһиннэр үгэскэ кубулуйдулар. 1 Хомустаахха Комсомол күнүгэр факеллаах хаамсыы, сыллата армияҕа барааччыларын ата-ара, этэнгэ сулуспалаан эргиллэр уолаттарын көрсөр үөрүүдүлээх бизэрдэри тэрийэллэр. НПК-ға 10 дьэ кэргэн преподаватель ыал баар. Киһилэр туспа түмсөн бириэмэлэрин олус интэриһинэйди атаараллар. Фитнес кулууптаахтар, сааһын хайыһар десана тэрийэллэр.

Харахтарын далыттан ыччаты сүтэрбэттэр. Быйыл ол үлэлэрэ өссө күүһүрэн биэрбит. Улууска 700-кэ эдэр дьэ кэргэн, 7000 эдэр киһи аабыллар. Киһилэргэ анаан үөрэтэр, сүбэлиир, сэргэситэр ис хоһоонноох тэрээһиннэр ыытыллар. Партизанна «Дьүөгэ» диэн эдэр ийэлэр түмсүүлэрэ тэриллитин бэлиэтиэххэ сөп. 2003 сылтан «Мисс Энциэли» күрээти тэрийэллэр. Бу конкурсу быйыл ыччакка туттарбыттар. Инникитин киһилэр үүннээн-тэһиннээн тэрийэр буолуохтара. Маны сэргэ салайааччы дьахталлар ортолоругар «Леди Босс» конкурс ыытыллар. Кэлэр сыл — Учутал сыла. Онон учуутал, оскуола директора дуоһунастаах дьахталларга конкурс билаанньыллар. Үһүс төгүлүн дьахталлар спартакиадаларын ыыталлар. Быйыл улахан нэһиликтэр бөлөхтөрүгэр Нам сэл. кыра нэһиликтэргэ Көбөкөн дьахталлара маннайгы мизстэлэри ыытылар. Манна Намтан Розалия Сидорова үлэтин хайыһааха, киэн тутта кэпсээххэ сөп. Төһө да түбүктээх үлэҕэ сырыттар, бэйэтэ спортка сыһыаннаах буолан, спартакиаданы сырыы ахсын үрдүк таһымга тэрийэр эбит. Намга 4-с сылын А. Шестаков сыннаалаҕа киһин иһинэн «Сайдам» эдэр ыаллар кулууптара үлэлиир. Сүрүннээн дьыл сылаас кэмигэр саҕалаан мусталлар. Киһилэр муус ыытытын тэрийэллэр, тэлгэһэ сэргэх туруктанарыгар кэккэ тэрээһиннэри ыыталлар, муус оҥоһуктары кыһаллар, хамсаанылаах ооньуулары ыыталлар.

Быйыл Россияҕа Ийэ күнүн көрсө 7 оҕолоох М.И. Сивцеваҕа «Күн күбэй Ийэ» бэлиэ туттарылынна. Итиэннэ «Эдэр ыаллары дьэиэн хааччыыы» программаҕа киһирсэн элбэх оҕолоох ыал дьэиэ туттарыр кыах борилиннэ. Сыл устата элбэх дьахтар араас ыарахан боппуруостарыгар көмө көрдөөн кэлэ сылдыбыт. Онон үлэ көдүүһэ, наадалааҕа билибититтэн сэбиэт үлэһиттэрэ үөрэллэри биллэрэллэр. Бу күн бастыннарга махтал сурдуктар туттарылыннар. Ол курдук Л.П. Дьячковская (Хамаҕатта), В.В. Попова (Нам), М.Г. Халдеева (Партизан), Н.Р. Жиркова (Хомустаах) бэлиэтэннилэр. Түмүккэ, национальной-региональной киллэһиҥи суох онорор сокуон тула кэпсэтиллэр. Итиэннэ бу сокуону утарар ыңырыы сурдукка мунньах кыттыылаахтара илии баттаатылар.

Мунньагы бэркэ болҕойон истэн олорбут аҕалар сүбэлэрин председателэ К.П. Варламов үлэни олус сэнээрдэ. Үгүс үгүө, ылыктаах хайысхаларынан элбэх хамсааһын ыытыллыбытын бэлиэтээтэ. Итиэннэ олоччу бииргэ үлэлиир табыгаһа суоһун бэлиэтээтэ. Ону манньк быһаарар, аҕа дьэ кэргэнгэ төһө да быһааран оруолламытын иһин, сүрүн куолаһы ийэ ылар. Бииргэ үлэлээһин түмүгэр биһиги, аҕалар, өттүбүтүтэн найылааһын тахсын сөп. Онон тустуспа сэбиэт буолан, хардыртыа көмөлөһөн, өйөһөн, кэккэ тэрээһиннэри бииргэ салайан ыытарбыт ордук диэн быһаарда. Маныаха дьахталлар да сөбүлэстилэр.

Л. УВАРОВСКАЯ

Ыл ырыата

Ньыллык, сылвастык

Б. Уһууускай-Сэки тыллара, В. Парников матыыба.

Алааспыт үрдүгэр
Аламай күн таҕар,
Тизгэммит иһигэр
Тула күөх чапыйар.

Хос ырыата:

Оболоох-уруулаах
Олохо ол дьоллоох,
Инникэ кэскиллээх,
Инникэр эрэллээх.

Үтүө ыал, дьэ кэргэн
Үлэһэн дьоллоһор,
Дьон аймах астынар,
Дойдубут барыбар.

Хос ырыата:

Олохтут тускула,
Оҕо саас ылата
Дьэ кэргэн туһунан
Дьэ эрээтэ ылыһаҕыт.

Хос ырыата:

Дьэ кэргэн ту - бу - нэн
Дьэ кэргэн - тэ - мн - дьэ - ыһи

З.П. САВВИН ААТЫНАН ҮӨДЭЙ ОРТО ОСКУОЛАТА ТӨРҮТТЭММИТЭ 90 СЫЛА

PDF Compressor Free Version

Эвэрдэ айиэхэ, оскуолам,
Уөгүлээхэ, үгүлээхэ,
Сылаас, истинг тылларбын
Эйиэхэ эрэ аныбын.
Махтанабын эн миэхэ
Утүө доҕор буолбуккар,
Элбэх сырдык билиини
Ингэрбиккэр, биэрбиккэр.
Стёпа Софронов, 10 кыл.

НОРУОТ ЧУЛУУ УОЛА

Захар Прокопьевич Саввин 1950-1961 сс. республика үөрэҕин министринэн үлэлээбитэ. Үгүс өрүттээх үлэни ыппыта. Кини 1953 с. «Норуот үөрэҕириитин кадрдарын кытта үлэни быһаарынылаахтык тупсарыахха» ыстатыйаттан саҕалаан, учууталлар идэлэрин үрдэтэр институту научнай, методической киингэ кубулушпуга. Директорынан наука кандидата В.Ф. Афанасьевы, методистарынан биллиилээх учууталлар учууталларын Д.В. Муксуновы, Н.В. Егоровы, В.Н. Даниловы, М.И. Эверстовы уо.д. а. абаыта. Сыл ахсын 700 учууталлары үрдүк таһымнаахтык ытыллар курстарга үөрэтэр буолбуттара. Захар Прокопьевич норуот үөрэҕириитигэр ситиһилээх үлэлэрин иһин «Бочуот Знага» орденынан үс төгүл наҕараадаламмыта, киниэхэ РСФСР үтүөлээх учууталын аатын ингэрбиттэ.

Офицер Саввин бастаан II, онтон III Украинской фронга аатырбыт 5-с гвардейской танковой армия 181-с биригээдэтин 18-с корпусууга танка командирынан немецкэр «Кэмпф» танковой бөлөхтөрүн үлтү охсууга, Белгороды атакаалаан ылыыга кыттыбыта. ССРС оборонатын архыбыгар толоруллубут докумуонна бу курдук суруллубутун ааҕабыт: «З.П. Саввин в боях за социалистическую Родину с немецкими захватчиками проявил мужество, отвагу и находчивость. Участвуя в прорыве вражеской обороны в районе с. Плавни, умело маневрируя на поле боя и ведя точный артиллерийский огонь, он уничтожил: 2 ПТО, 4 ПТР, 6 пулеметных точек, 1 минометную батарею, 2 автомашины с военными грузами, до 30 солдат и офицеров противника». Ити кыргыһы иһин кини Кыһыл Сулус орденынан наҕараадаламмыта. Прибалтика республикалары, Польшаны, Венгрияны, уо.д. босхолостуга. Тимир куйахтаах танкалар 1944 с. алтыннытааҕы хабыр хапсыһыларыгар иккис Кыһыл Сулус түөһүгэр иилиммитэ. Суворов уонна Кутузов орденнараах Кыһыл Знамялаах 181-с танковой биригээдэҕэ кулун тутар 8 күнүттэн ыам ыйын 9 күнүгэр диэри өстөөбү бүтэһиктээхтик үлтүрүтүгү чулуутук көмөлөспүтэ. Аҕа дойдуга сарийитин 2-с степеннээх орденынан наҕараадаламмыта.

Майор Саввин Захар Прокопьевич Аҕа дойдуга сарийитигэр танкист быһыытынан сулууспалаабыт, сарийи түөрт сылын устатыгар үс орденынан, элбэх бойбуой мэтээллэринэн наҕараадаламмыт, хаста да бааһырбыт, контузияламмыт уонна тыһыннаах дойдутугар аргыллан кэлбит, олох иһин охсуһууга модун өйүнэн, тыйыс санаатынан кыайыт саха чулуу уола буолар.

Василий ЛАРИОНОВ,
СР оскуолатын үтүөлээх учуутала, 1995 с.

СЕМИНАРЫ, КУРСЫ, КОНФЕРЕНЦИИ, ЧТЕНИЯ НА БАЗЕ ШКОЛЫ

2004 г.

- Кустовой семинар молодых педагогов «Педагогическое партнерство как форма саморазвития молодого педагога»;
- улусный семинар воспитателей интерната «Роль интерната в воспитании детей из малообеспеченных и неблагополучных семей».

2005 г.

- Республиканские курсы учителей эстетико-технологического цикла «Духовно-эстетическое воспитание – основа развития личности ребенка в условиях сельской общеобразовательной школы»;
- улусный семинар учителей начальных классов «Единое образовательное пространство как условие развития младшего школьника в условиях сельской школы»;
- улусная научно-практическая конференция «Взаимодействие школы, семьи и социума как условие создания единого воспитательного пространства на селе».

2006 г.

- Улусный семинар учителей физической культуры «Обеспечение образовательных условий, способствующих развитию и сохранению здоровья учащихся».

2007 г.

- Региональный семинар для молодых руководителей Хангаласского улуса «От успеха методической работы – к успеху учителя, руководителя»;
- улусный семинар учителей естественно-математического цикла «Естественно-математическое образование: стандарты, новые подходы в образовании»;
- улусный семинар-отчет методической работы школ куста «Южный»: «Методическое пространство – условие развития профессионализма педагога».

2008 г.

- Улусный семинар в рамках эстафеты ОУ Намского улуса, посвященной Году информатизации «Внедрение информационных технологий в образовательный процесс»;
- дистанционные I Саввинские педагогические чтения.

2009 г.

- Дистанционные II Саввинские педагогические чтения по теме «Современный урок»;
- республиканский семинар «Современный урок: стандарты, идеи, опыт»;
- улусные I Эверстовские педагогические чтения для учителей математики и физики.

ТАПТАЛААХ ОСКУОЛАМ

(Оскуола гимнэ)

А. Яковлева тыллара
В. Зырянов музыката

Күннэтэ ыгырар уотгардаах түннүктэр,
Кэрэҕэ угуйар сандаарар кылаастар,
Мин дьолум, мин үөрүүм-тапталлаах оскуолам,
Олоҕум, мин дьылдам түстэнэр кыһата.
Хос ырыата:

Күнтөн күн уостубат эдэрдий эрчимнээх
Оскуолам ыгырар үтүөбү уһуйа,
Үйэттэн үйэҕэ инники эрэллээх

ХРОНОЛОГИЯ РАЗВИТИЯ ЕДЕЙСКОЙ ШКОЛЫ

1919 г. - Основание школы
1919-1931 гг. - Начальная школа в местности Бардыалаах
1924 г. - Первый выпуск начальной школы
1931-1960 гг. - Едейская начальная школа
1960 г. - Открытие 5-го класса
1960-1974 г. - Едейская восьмилетняя школа
1962 г. - Организован историко-этнографический музей
1964 г. - Первый выпуск восьмилетней школы
1974 г. - Открытие 9-го класса
1974 г. - Едейская средняя школа
1976 г. - Первый выпуск Едейской средней школы
1991 г. - Внедрение концепции национальных школ
2000 г. - Опорная школа МО РС(Я) по научно-методической работе
2004 г. - Эксперимент по профильному обучению
2006 г. - Улусная экспериментальная площадка
2006 г. - Присвоение школе имени З.П. Саввина, бывшего министра просвещения ЯАССР
2008 г. - Кандидат на статус республиканской экспериментальной площадки
2008 г. - Опорная школа Министерства образования РС(Я) по изучению якутского языка и литературы.

Хас күһүн аайы саҕа саҕалаанар үөрэх дьыла тус-туһунан уратылаах буолар. Быйылгы үөрэх сылыгар — оскуолабыт 90 сыллаах үбүлүөйэ, Россияҕа үөрэҕи кэлимник модернизациялааһын бырайыак түмүктэниитэ, дойдуга Президентин «Биһиги саҕа оскуолабыт» национальной былаанын олохто киллэриигэ салгы үлэлэһи, «Учуутал сыла» саҕаланьыта.

Ааспыт сыллар ситиһиллэрэ оскуола уларытар, сайдар кэскилигэр олук буолаллар. 2006-2008 сс. «Үөрэхтээһин» национальной бырайыак чэрчитинэн аастылар. Бырайыак аныгы кэм ирдэбилинэн оскуола үлэтин көдүүһүн, үөрэх хаачыстыбатын тупсарыыга, учууталлар айымнылаахтык үлэлииллэригэр, идэлэрин таһымын үрдэтэллэригэр туһуланна. 2006 с. саха тылын учуутала, Россия үтүөлээх учуутала Яковлев А.Д., 2009 с. технология учуутала, СР үөрэҕириитин туйгуна Мохначевская М.Н. «Россия бастыҥ учуутала» конкурса кыайан Президент гранын ылар чээскэ тигистилэр. Маны таһынан педагогтар араас таһымнаах күрэхтэргэ, тэрээһиннэргэ ситиһиллээхтик кытталлар.

Учуутал үлэтин түмүгэ — кини үөрэтэр оҕолорун ситиһиллэрэ. Оскуолаҕа талааннаах, дьовурдаах оҕолору кытта үгүс үлэ ытыллар. Кэлин үс сылга Петрова Р., Кумечко П., Романов В., Мохначевская С. оскуоланы үрүн көмүс мэтээлинэн бүтэрдилэр, 31 үөрэнээччи улуустаабы предметнэй олимпиадаларга бириистээх миэстэлэргэ тигистилэр. «Вита» үөрэнээччилэр научнай обществолара чинчийэр үлэнэн дьарыктаныан баҕалаах оҕолору түмэр. Сыл аайы научнай-практической конференцияларга кыттар оҕолор ахсааннара элбиир, дакылааттар хаачы-

Оскуолам атаарар кэрэҕэ угуйа.

Чин билии ыларга, тулуурдаах буоларга,
Дьобуру табаткы салайан биэрэргэ
Учуутал мындырдык дьаһайан үөрэтэр,
Дьонун дьон буоларга оскуолам дьулуһар.
Хос ырыата.

Дууһалыын, санаалыын кэрэҕэ тардыһаач,
Үтүмэн үрдүккэ мэлдьитин талаһаач,
Дойдубут туһугар турунан үөрэниэх,
Үөдэйбит инники кэскилин түстэһиэх.
Хос ырыата.

ДОСТИЖЕНИЯ ШКОЛЫ

1972-1989 гг. - школьная пионерская дружина им. Ульяны Громовой 9 раз носила звание правофланговой на Всесоюзных пионерских маршах;
1981 г. - II место на республиканском заочном лыжном пробеге «Якутск - Северный полюс»;
1982 г. - I место на республиканском заочном лыжном пробеге «Грасса мужества»;
1983 г. - II место на республиканском заочном лыжном пробеге «Якутск - Озеро Ильмень»;
1991 г. - школа одной из первых в улусе начала внедрение концепции национальной школы. Опыт работы был широко распространен в республике: организованы республиканские семинары, конференции, выставки;
1995 г. - «Школа Соросовского гранта»;
1996 г. - «Школа года России»;
1998 г. - победитель республиканского конкурса «Школа глазами родителей»;
1999 г. - III место на республиканском конкурсе «Сааскы тыалыын сырсан»;
2000 г. - опорная школа научно-методических работ Министерства образования РС(Я);
2005 г. - победитель улусного и участник регионального этапов Всероссийского конкурса «Лучшие школы России»;
2006 г. - обладатель гранта Министерства образования РС(Я) в области физической культуры и спорта;
2007 г. - участник Всероссийского конкурса ПНПО «Стимулирование ОУ, внедряющих инновационные образовательные программы»;
2008 г. - кандидат на статус республиканской экспериментальной площадки;
2008 г. - опорная школа Министерства образования РС(Я) по изучению якутского языка и литературы.

АНЫГЫ КЭМ ИРДЭБИЛИНЭН

стыбалара тупсар, салайааччылар үлэлэрэ үтүө түмүктэнэр. Ааспыт үөрэх сылыгар 66 үөрэнээччи араас таһымна кыттаннар улуска 15, регионна 22, республикага 6 үөрэнээччи бастаатылар уонна бириистээх миэстэлэри ыллылар. Олимпиадаларга, конференцияларга кытталларын таһынан оҕолорбут иллээн кэмнэригэр Намнаабы оҕо искусствотын оскуолатын филиалын үгүс кылааһыгар, спортивной оскуола филиалын бокс секциятыгар, куруһуоктарга сылдьаллар, күрэхтэһиһиллэр, тэрээһиннэргэ ситиһиллээхтик кытталлар. Оскуола боксерада 32 төгүл республиканской турнирдага чемпион, призер буолулар, хайыһардыттарбыт 14 чемпионнаахтар уонна призердаахтар. 2007 сыл түмүгүнэн улуус баһылыгын Ороһуоспатаабы харыйатыгар Викторова А. «Сыл талаана» номинацияны ылбыта. Константинова А. (2006 с.), Обутов К. (2008 с.), улуустаабы «Сыл лидерэ» күрэххэ кыайан, «Океан» лаабырга сынньанан кэлбиттэрэ. Сыл аайы муус устар ыйга оскуола нэһилиэнньэҕэ отчуотугар үөрэх сылын түмүгүнэн үөрэххэ, спорка, үлэҕэ ситиһиллээх үөрэнээччилэр, учууталлар чиэстэнэллэр. Манна оскуола бастагы үөрэнээччилэрэ Саха АССР уонна РСФСР үтүөлээх учууталлара З.П. Саввин, М.И. Эверстов, советскай, партийнай үлэһит А.А. Зырянов дьэ кэргэннэрин стипендиялар аналлар. «Сыл бастыҥ үөрэнээччигэ», «Сыл чинчийээччигэ», «Сыл арийытыга», «Сыл спортсмена», «Сыл талаана», «Сыл лидерэ», «Бастыҥ

кылаас», «Бастыҥ кылаас салайааччыта» номинацияларга анал бириистэри нэһилиэк администратията, төрөппүт сүбэтэ, тэрилтэлэр, бааһынай хаһаайыстыбалар, методический холбоһуктар, бириддиэлэн дьоннор туттараллар.

Биһиги оҕолорбут аныгы ирдэбиллэргэ бары өтүнэн эппитиригэр материальнай-технической хаачылыылаах үчүгэй усулуобуйага үөрэниэхтээхтэр диэн сыал-сорук турар. 2007 с. сааскы халаан уугун кэнииттэн оскуола сүрүн дьэһигин чөлүгэр түһэриигэ 15 мөл. солк. үлэ ытылыына, быйыл интернакка, остолобуойга капитальной өрөмүөн барда. Физика, химия, биология, саха тылын уонна литературатын кабинеттара толору хаачылыһылар. Оскуола тиһигэр учуутал, үөрэнээччи аныгы информациянай-коммуникационной технологиялар баһылыылларга улахан болдомто уурулар. 2008 с. ытытылыыт «Новые технологии в образовании: расширяя горизонты» X-с республиканскай конференцияга оскуола сайта 1 миэстэни ылбыта. Компьютернай техниканын хаачылыыга, саҕардыыга үс сыл иһигэр 500 тыһ. солк. кэрингэ ороскуоттанна.

Үөрэхтэһин эйгэтигэр буолар уларыһылар сүнгэн государственнай суолталаахтар, республикабыт, норуоппут, оҕолорбут кэскиллэрэ чэчиригэр туһуланаллар. Бу таһымнар бары инникитин сөптөөхтүк сыаналаньахтара уонна биһирэниэхтэрэ.

Т.П. ЕВСЕВА,
директоры үөрэх
үлэтигэр солбуйааччы

3. П. САВВИН ААТЫНАН ҮӨДЭЙ ОРТО ОСКУОЛАТА ТӨРҮТТЭММИТЭ 90 СЫЛА

СОНУН PDF Compressor Free Version САБАЛААҤЫННАР

Үөдэй оскуолатыгар билигин 13 үрдүк, 13 бастагы категориялаах учууталлар үлэлиллэр, бу уопсай ахсаантан 67 бырыһыанын ылар. 2004 сылтан барыта абыс учуутал кэтэхтэн үөрэнэн үрдүк үөрэби бүтэрдэ. Сүрүннээн физкультура, технология, алын кылаас учууталлара уонна ИЗО учуутала. Онон билигин туругунан педагогическай коллектив 74% үрдүк үөрэхтээх. 2007-2009 сс. оскуолаба 9 эдэр учуутал араас үөрэх кыһатын бүтэрэн үлэли кэллилэр (23%). Директорынан 19-с сылын «Сыл бастыг директора - 2007» Бүтүн Россиятаабы күрэх кыайылааба Барашков Анатолий Иванович үлэлиир. Кэлин 5 сыл иһигэр оскуола базатыгар улуустаабы таһымнаах 6 семинар, 1 научнай-практическай конференция, 1 педагогическай аабы, республиканскай таһымнаах 2 семинар, 1 куурус, 2 дистанционнай педагогическай аабы ытытылына.

2007-2008 үөрэх сылыттан Үөдэй оскуолата Саха государственной педагогической академияны (ректор Обутова А.Д., п.н.к., доцент Корякина Н.А., п.н.к.) уонна улуус үөрэбин управлениетын методическай научнай-информационнай киинин (сэбиэдиссэй Никитина М.М.) кытта дистанционнай Саввинскай педагогическай аабылары ытытар. 2008 с. республика 62 оскуолатытан барыта 187 учуутал кытыны ылбыта. 2009 сылга «Современный урок» диэн темалаах аабыга республика 72 оскуолатытан 251 учуутал араас уроктарынан кыттан республиканскай таһымнаах туоһу сертификаттары түппүт-

Мин Үөдэй оскуолатыгар 1949 сыл күһүнүгэр нулевой кылааска үөрэнэ кирибим. Магнайгы учууталбы Иван Васильевич диэн этэ. Үөрэниэхпин олус баҕарар буоламмын түргэнник ааҕарга, суруйарга үөрэммитим. Эдьийим Анна Ивановна (кни библиотекарь этэ) эрдэ букубалары үөрөспүтэ, ол улаханник көмөлөстөбө буолуо. Оттон бучарым наһаа куһаҕан этэ, эдьийим: «Кыыс оҕо буолан баран тэтэрэтин наһаа кирдээх, бучарын олус мөлтөх», — диэн сотору-сотору мөбөн ытатара. Биридэ учууталым соҕотохтуу хаалларан баран: «Үчүгэйдик ааҕарын, сыһата суох суруйарын, аны бучарын көннөрөргө, ыраастык суруйарга кыһан», — диэн сүбэлээбитэ. Хайдах кыһаммышпын бу диэн өйдөөбүпүн. Арай биридэ Иван Васильевич мин тэтэрэспин кылааһым оҕолоругар көрдөрө-көрдөрө хайҕаата. Оттон ыла үөрэнэри тухары хаһан да сэмэлэмтэбим. Сэбиэдиссэйинэн Кочнев Пантелеймон Иннокентьевич үлэлиирэ. Иккис сылытыгар Никита Петрович Васильев үөрөспүтэ. Ол сыл нуучча тылыгар Клесова Анастасия Ивановна диэн соҕурууттан кэлбит нуучча учуутала үөрөспүтэ. Олох нууччалыбы билбэт оҕолорго, сахалы тылы билбэт киһиэхэ

тара. Кэлин иһэр Учуутал сылыгар оскуола III дистанционнай Саввинскай педагогическай аабылары ытытара билбэтиҥэр.

Биһиги бүгүн кизн тутта ааттыбыт оскуола бастагы үөрэнээччин, аҕа көлүөнэ чабылхай методистарыттан биридэстэрин, Саха АССР уонна РСФСР үтүөлээх учууталын Эверстов Михаил Иванович. 2008 сылга Үөдэй оскуолата Михаил Иванович төрөөбүтэ 100 сылын бэлиэтээбитэ. Михаил Иванович Эверстов Чурапчы, Бүлүү, Дьокуускай куорат педагогическай училищеларын сайдытыгар биллэр-көстөр кылаатын киллэрбит, 13 сыл устата Саха сиринээҕи үөрэх үлэһитэрин таһымнарын үрдэтэр республикатаабы институт математикаба уонна физикаба кабинетын сэбиэдиссэйинэн үлэһит Үөдэй оскуолата кизн тутта ааттыыр бастагы үөрэнээччинэн буолар. Михаил Иванович аатын үйэтиэр сылтан улуус үөрэбин управлениетын методическай научнай-информационнай киинэ (сэбиэдиссэй Никитина М.М., математика уонна физика учууталларын методиһа Ким Е.И.) этии киллэрбитин ылынан 2009 сылга оскуола математика уонна физика учууталларыгар улуустаабы I-кы Эверстовскай педагогическай аабылары ыыппыта. Манна барыта 17 учуутал кытыбыта. Эверстовскай аабы сүрүн спонсордарынан Михаил Иванович аймахтара буолаллар. Инникитин бу аабылар математика уонна физика учууталларын профессиональнай таһымнара сайдарыгар көбүлүүр күүс, тирэх буолуо диян эрэнэбит.

Е.К. ЯКОВЛЕВА,
директоры научнай-методической
үлэбэ солбуйааччы

СЫРДЫЫ-ЧӨРЭ САНААН КЭЛЛИМ

ыарахан эбитэ буолуо гынан баран, хата тук курдук быһаарсар быһыылаахпыт. Төрдүһү бүтэрэн, куоракка үөрэнэ кириэрбэр наадабын сөпкө быһаарсар этим. Бу сыл оскуола сэбиэдиссэйинэн Александра Спиридоновна Овчинникова ананан кэлбитэ. Үһүс кылааска математикаба Григорий Алексеевич Лазарев, саха тылыгар Анна Николаевна Седалицева үөрөспүтэ. Григорий Алексеевич үөрөспүт кэмнэрин олус үчүгэйдик саныыбын, саамай сырдык өйдөбүллэрин буолаллар. Кини кизн билиитэ, киһиэхэ үтүө сыһыана, оҕону барытын тэнгэ тутан болломтолоохтук үөрэтэр олоҕум тухары умнуллубат. Кэлин үлэһит буолан баран кинини кытта эмиэ алгыспыппыт — биридэ оскуолаба хас да сыл биридэ үлэһитим.

Төрдүс кылааһы уонча буолан бүтэрбипит. Мин уонна Вера Соловьева Дьокуускай куорат 2№-дээх оскуолатыгар, атыттар Намна, Партизанна салгыы үөрэнэ барыппыт. Мин Нам педучилищетын педкылааһын, кэлин Благовещенскайдаабы пединституту бүтэрэн учуутал буолан 33 сыл учууталаатым, 9 сыл сельсоветка секретардаатым. Вера Соловьева Ньурба Маалыкайыгар дьыэ —

уот тэринэн олоһор, мелиоратор идэлэммитэ. Миша Посельская Благовещенскайга политехинституту бүтэрэн инженер — механигынан «Нам» совхозка үлэһитэ. Билигин оҕолорун кытта бааһынай хаһаайыстыбалаахтар. Маня Борисова (Боярина) Красноярскайга үөрэнэн маслозавод мастарынан Бөтүнгэ, Үөдэйгэ үлэһитэ. Таня Зырянова (Гаврильева) эмиэ учуутал идэлээх. Үөдэйгэ интернакка воспитателлаабыта. Аня Ядреева (Атласова) 7 — с кэнниттэн Үөдэйгэ ыччат-комсомольскай ферматыгар ньири көрөөччүнэн үлэһитэ. Конон Крыжановскай Үөдэй сис ыала буолан, оҕо-уруу, сизн, хаһаайыстыба буолан олоһор. Сааһын тухары механизатор.

Үөрөспүт, олохпүт бастагы кыһата, кырдыаас оскуолабыт эдэрдий эрчиминэн ыччаттарын сырдыгынан сыдыаайа, үөрэх — билии суолугар сирдиди, олох кизн суолугар сизэтэ тур диэн барыбыт ааппытыттан алгыбын.

Елена НЕУСТРОЕВА,
1949-1954 сс. үөрэнээччи,
педагогическай үлэ
ветерана, Нам улдуһун
бочоттаах киһитэ

УЧУУТАЛ БУОЛАРГА УҤУЙБУТ ОСКУОЛАМ

Алын кылаас учууталын идэтин ылан, биридэ сыл үлэһитим кэннэ, учууталым Захаров Иван Ильич директорды олоһор, Өлүөнэ кытылыгар турар, тула үрдүк мыраан кэккэллэр, кэрэ айылбалаах Үөдэйгэ, оскуолаба 1974 үөрэх сылыттан үлэли кэлбитим. Миигин кытта эгил-тэгил Федорова Зоя Григорьевна, Архипова Татьяна Степановна, Барашков Анатолий Иванович, Эверстова Анна Афанасьевна эдэр учууталлар үлэли кэлбиттэрэ.

Биһиэхэ коллектив, аҕа көлүөнэ учууталлар болломтолоох сыһыаннара, муударай сүбэлэрэ куруутун холобур буолара. Директор Иван Ильич ирдэбиллээх, баай фантазиялаах салайааччы этэ. Учууталлар үксэ үлэ методикатын туспаран, оҕо билиитин, сатабылын үрдэтэр дьулуурдааба уонна ону ситиһэрэ. Эдэр учууталлар элбэхтик уроктарга сылдыарбыт, курстарга үөрэнэрбит. Онон билбипитин үлэһитигэр киллэрэ сатыыр этибит. Яковлев Егор Гаврильевич көбүлээһининэн волейбол, баскетбол ооннуурут, саас күн айы мыраантан хайыһарынан үтэрбит. Өрөбүлгэ фермаба дояркаларга көмөлөһөрбүт, концерттарга кыттарбыт.

Төрөппүт оботун үөрэби кытта тэнгэ хаһаайыстыбаба сыһыанан, онтон оскуола үөрэнээччин үлэбэ, идэбэ туһулаан итэрэ, онон оҕолор удыуор үлэһит буолан тахсаллара. «Нам» совхоз улахан ситиһитигэр биридэ суол тирэх буолбута буолуо дии саныыбын.

Очоттон ыла оскуола өрүү ыраас, бэрээдэктээх. Техүлэһиттэр учууталлары оҕолорун курдук көрөллөрө, сылаас тылынан кэпсэтэллэрэ. Перемена айы улахан кылаас кыргытара, уолатара ыл-

пылларын сөбө көрөр этибит. Оскуолаба сырларын биэрэн, өр үлэһит учууталлар Ларионов Никифор Михайлович, Игнатьев Иван Иванович, Овчинникова Александра Спиридоновна, Эверстов Семен Константинович, Татаринова Людмила Семеновна, Новгородова Матрена Спиридоновна, Ядрихинская Анастасия Гаврильевна, Яковлев Алексей Дмитриевич өгөлөрө чачы улахаан биллэр. Кинилэр кинини бэйэлэригэр тардар, кэрэхсэтэр кэпсээнээхтэрэ, сахалы куттаах-сүрдээх, майгылаах буолаллара. Сөбүлээн кэпсэтэр эйгэлэрэ педагогика, оскуола олобо буолара, педагог буоларга айыллан төрөөбүт курдуктара.

Уйан, нарын айылгылаах саха ыччатын өркөн өйүн уһугуннаран, кинини кинилии иитиһэ ураты суоллаах-иистээх учууталлар буолаллар. Эдэр учууталлары биридэмни сөпкө аттарарга, туһалаахтык атаарарга, үөрэби, үлэни тэнгэ дьүөрэллэрэ, идэбитин баһылыгыга элбэххэ уһуйбут эбиттэр. Билингэ-көрүүгэ тардыһылаах сэргэх, үчүгэй майгылаах оҕолору үөрөппиппин өйдүүбүн: Эверстов Гена, Гаврильев Алеша, Саввин Алеша, Эверстов Саша, Винокуров Вася, Винокуров Гоша, Кириллин Сеня, Мохначевская Надя, Колесова Мотя, Обутова Паша, Яковлева Дуня, Посельская Вера, Яковлева Роза, Зырянов Гоша, Кельцева Марианна, Поротова Таня, Эверстова Катя уо.д.а.

Өр сыл буолан баран, үлэлиир кэмээр үөрөппит оҕолорум, коллегаларым үтүө сыһыаннарын уонна өйөбүллэрин ортотугар үлэлиирбиттэн үөрөбүн. Оскуолабыт 90 сааһын туолар үөрүүлэх үбүлүйүнэн оскуола администрациятын, коллективы, выпускниктары, үөрэнээччилэри истинник эбэрдэлибин.

Д.М. ЗАБОЛОЦКАЯ,
алын кылаас учуутала,
СР үөрэбириитин туйгуна

Аастылар ахтылган
Оҕо саас сыллара,
Төлкөбүн түстэбит
Оскуолам барахсан.

Үөрэммит оскуолам,
Үтүмэн сылларга
Үгүһү үөрэтэн
Үөрэттин сырдыкка.

Саныабым мэлдьитин,
Өйдүбүм өрүүтүн,
Үтүөбэ үөрөспүт
Учуутал доҕорбун.

**ОСКУОЛАМ
БАРАХСАН**

Ааһыаҕа төннүбэт
Өйдөбүл кэриэтэ
Оскуолам такайбыт
Үтүөкэн кэмнэрэ.

Сааһыран олорон
Ахтыабым куруутун
Төннүбэт сылларым,
Өйдөбүл кэмнэрин.

А. ЯКОВЛЕВ

БҮТТҮҮН — ИИТИГЭ

Иитэр үлэ хас биридий оскуолаба, бастатан туран, төрөппүт кытта ыкса ситимнээхтик үлэһиттэн тутулуктаах. Оттон кырата оскуолатыгар төрөппүт бу өссө тэрилтэ салайааччылар, күн айы уулуссаба көрсүһэр, алтыһан үлэлиир дьоммут буолаллар. Онон биһиги төрөппүт оскуолаба ороолун күүһүрдэри, ону таһынан нэһилиэкпит тэрилтэлэрин, общественнай тэрилтэлэри кытта бирид ситимнээхтик үлэһиттэр сылтан, хас биридий оҕо инникитин ситиһиллээх киһи буола иитиллэн тахсарыгар усулуобуйа онорохтоохтук диэн былаан оностон, икки өрүүтүгэ дьуоҕардары баттаспыһыт. Ол түмүгүнэн оскуола иитэр үлэһит сүрүн сыала — «Оскуола, төрөппүт уонна общественност бттүүн иитиитэ» буолар.

Оскуола өттүттэн аан бастаан оҕо эбиэттэн кизнээни биридэмтин туһалаахтык атаарарыгар араас хайыскалаах куруһуоктары, секциялары, кулууптары кизниги үлэһиттэн саҕалаабыһыт. Ол курдук билигин биһиги оскуолабытыгар 21 анал программалаах куруһуоктар, секциялар уонна кулууптар ытытылаллар. «Подросток», «Солнышко», «Саһарба» оҕо тэрилтэлэрэ, хаһыат таһаарар «Тускул» студия, «Беркут» эдэр милиция этэрээтэ, интернат иитил-

лээччилэригэр анаан драматическай, «Умелые руки» курдук куруһуоктар үлэһитлэр. Талааннаах, дыкты дьарыктаах, сатабыллаах төрөппүттэр бэйэлэрин кылаастарыгар куруһуок ытыталлар: «Ниточка» (төрөппүт Никифорова Марина Сергеевна), «Жаворонки» (төрөппүт Афанасьева Туйаара Николаевна), «Уран — уус» (төрөппүт Ядреева Васианна Васильевна), «Неболейка» (3-с кылаас төрөппүттэри) куруһуоктары алын кылаас оҕолоругар ытыталлар, онтон орто уонна үрдүкү сүһүөх оҕолоругар дьыэ кэргэн кулууптара үлэһитлэр: «Читаем всей семьей», интеллектуальной «Тобулан», спортивной «Чэбдик» кулууптар.

Социум өттүттэн ветераннар советтарын кытта ыкса сибээстээх үлэһиттэр. Манна күһүн, саас тимуровскай көмөлөрү оноробут, дьыэбэ сытар инбэлит ветераннарга концерт көрдөрөбүт. «Сарыал» нэһилиэк сынныалан кинини үлэһиттэрэ оскуола оҕолоругар анаан мини — театр (сал. Андреева А.Д.), танцевальной (сал. Сергеева Э.И.) куруһуоктары ытыталлар. Участковой балыһа үлэһиттэрэ былаан быһыытынан арыгы, табах буортутун туһунан лекциялары, бэсидэлэри тэрийэн ытыталлар, нэһилиэк аҕаларын сүбөтин председателэ Зырянов Е.Е. көбүлээһининэн футболга сборнай хамаанда тэринэн атын нэһилиэк хамаандаларын кытта күрэхтэһэллэр, күһүнү түөлбөнөн катоктары бэлэмнииллэр.

Оҕо сайынгы сынныалан тэрийиһэ улахан көмөнү тыа хаһаайыстыбатын табаарын онорон таһаарар дьыэ кэргэн биридээдэлэрэ, бааһынай хаһаайыстыбалар уонна нэһилиэкпит администрациятын көбүлээһининэн оҕолор волонтерскай этэрээттэрэ үлэһитлэр. Оскуола иһинэн «Үүнээйи» учебнай — производственной (алын кылаас оҕолоругар), «Аартык» этно — экологическай (орто уонна үрдүкү сүһүөххэ чинчийэр үлэһит дьарыктанар оҕолорго) уонна республиканскай спортивнай «Тайскай бокс» лаабырдара хаһыс да сылларын ситиһиллээхтик үлэһитлэр. Ааспыт уонна быйылгы үөрэх сылларыгар улуустаабы сайынгы лаабырдары көрүүгэ 2-3 миэстэни ылан оҕо сайынгы сынныалан тэрийи туһунан кинигэ таһаарарга харчынан наһараадаламмыһыт.

Нэһилиэк ыччатын түмсүүтүн кытта ыкса сибээстээхтик үлэһиттэр. Ол курдук, учууталлар үөрэхтэригэр ыарыһаппыт студентнарга консультациялары ытыталлар, студентнары кытта көрсүһүүлэри тэрийэллэр. Студентнар оскуола оҕолоругар лекциялары, бэсидэлэри ытыталлар. Биһиги «Чуораанчык» оҕо саадын, «Сарыал» сынныалан кинини, сельскай библиотеказы, участковой балыһаны кытта бирид сыллаах-сорукутаах үлэһиттэр.

Нам педагогическай колледжын, Саха государственной педагогическай академиятын, хотугу луговодство уонна мерзлотоведение институтун кытта үлэһиттэр. Үлэһитин 2005 с. улуустаабы научнай-практическай конференция бытан улуус оскуолаларыгар оҕону иитиһэ төрөппүт уонна социум бттүүн иитиһитигэр ситимнээхтик үлэһиттэри ыгырыы онорбуппут. 2009 с. кулун тутар ыйыгар «Общественно — государственное управление образовательным учреждением» диэн программанан республиканскай экспериментальной площадкаба кандидат статуһун көмүскээбиппит.

В.Р. БАРАШКОВА,
директоры иитэр үлэбэ солбуйааччы

(Төлбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

PDF Compressor Free Version

Понедельник, 14 декабря
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.40 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Детективы
13.00 Участок
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «Обручальное кольцо»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Криминальные хроники
18.50 Жди меня
19.40 Пусть говорят
20.20 Т/с «Спальный район»
21.00 Время
21.30 Т/с «Лапушки»
22.30 «Охота на наркоту»
23.40 Познер
01.00 Гении и злодеи
01.30 Х/ф «Надин»
02.50 Х/ф «Возмездие»

Вторник, 15 декабря
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.40 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20, 04.30 Детективы
13.00 Участок
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «Обручальное кольцо»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Криминальные хроники
18.50 Т/с «След»
19.40 Пусть говорят
20.20 Т/с «Спальный район»
21.00 Время
21.30 Т/с «Лапушки»
22.30 Д/ф «Я буду вам снится...» Никита Михайловский
00.00 На ночь глядя
00.50 «Проблески надежды»
02.50 Х/ф «Аппассионата»

Среда, 16 декабря
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00,

Понедельник, 14 декабря
10.50 Мини-футбол.
12.45, 15.00, 19.20, 23.20, 03.00, 06.00 Вести-Спорт
13.00 Зарядка с чемпионом
13.10 Мультфильм
13.45 Мастер спорта
14.00 Бобслей. Кубок мира.
15.10 Вести-Спорт.
15.20 Баскетбол. НБА.
17.20, 07.45 Плавание.
19.30, 10.20 Баскетбол.
21.20 Футбол.
23.30 Биатлон. Кубок мира.
03.20 Неделя спорта
04.20 Биатлон. Кубок мира.
06.10 Легкая атлетика.
07.15 Летопись спорта
09.30 Скелетон. Кубок мира.

Вторник, 15 декабря
12.00 Страна спортивная
12.30 Рыбалка с Радзишевским
12.45, 15.00, 19.00, 22.55, 03.00, 07.10 Вести-Спорт
13.00 Зарядка с чемпионом
13.10 Мультфильм
13.45 Мастер спорта
14.00, 19.45 Неделя спорта
15.15 Баскетбол. НБА.
17.20, 07.20 Плавание.
19.15 Скоростной участок
20.50, 03.20 Футбол России
23.05 Биатлон. Кубок мира.
00.55 Футбол.
05.25 Биатлон. Кубок мира.
08.55 Дзюдо.
09.55 Бобслей. Кубок мира.

Среда, 16 декабря
10.45, 17.15 Футбол.
12.45, 15.00, 19.15, 22.40, 03.00, 06.15 Вести-Спорт
13.00 Зарядка с чемпионом
13.10 Мультфильм
13.45 Мастер спорта

23.40 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Детективы
13.00 Участок
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «Обручальное кольцо»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Криминальные хроники
18.50 Т/с «След»
19.40 Пусть говорят
20.20 Т/с «Спальный район»
21.00 Время
21.30 Т/с «Лапушки»
22.30 Среда обитания
00.00 На ночь глядя
00.50 Х/ф «Великолепный»
02.40 «Тройная подставка»
04.00 Т/с «Акула»

Четверг, 17 декабря
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.40 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20, 04.20 Детективы
13.00 Участок
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «Обручальное кольцо»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Криминальные хроники
18.50 Т/с «След»
19.40 Пусть говорят
20.20 Т/с «Спальный район»
21.00 Время
21.30 Т/с «Лапушки»
22.40 «Мама вышла замуж»
00.00 Х/ф Дебора Керр «Незабываемый роман»
02.00 Кубок Первого канала по хоккею. Сборная России - сборная Швеции. Прямой эфир

Пятница, 18 декабря
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.40 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Детективы
13.00 Участок
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «Обручальное кольцо»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Поле чудес

14.00, 10.15 Летопись спорта
14.30 Футбол.
15.15 Футбол России
19.25 Футбол.
21.25, 08.05 IV Церемония награждения премией Паралимпийского комитета России «Возвращение в жизнь»
22.55 Баскетбол. Евролига.
00.40 Рыбалка с Радзишевским
00.55 Футбол.
03.20 Хоккей России
04.25 Бильярд.
06.25 Баскетбол. Евролига.
09.20 Дзюдо.

Четверг, 17 декабря
10.45, 16.55 Футбол.
12.45, 15.00, 18.55, 00.15, 03.00, 06.40 Вести-Спорт
13.00 Зарядка с чемпионом
13.10 Мультфильм
13.45 Мастер спорта
14.00 Хоккей России
15.15 Баскетбол. Евролига.
19.10 Биатлон. Кубок мира.
21.10, 06.10 Точка отрыва
21.35 Летопись спорта
22.10 Биатлон. Кубок мира.
00.25 Футбол.
00.55 Биатлон. Кубок мира.
03.20 Профессиональный бокс. Фариз Касымов (Россия) против ДеМаркуса Корли (США). Трансляция из Самары
04.15 Бильярд.
06.50 Биатлон. Кубок мира.
08.50 Дзюдо.
09.55 Легкая атлетика.

Пятница, 18 декабря
11.00 Баскетбол. Евролига.
12.45, 15.00, 19.20, 23.25, 03.00, 06.55 Вести-Спорт
13.00 Зарядка с чемпионом
13.10 Мультфильм
13.45 Мастер спорта
14.00, 06.25 Скоростной участок
14.30 Точка отрыва
15.15 Биатлон. Кубок мира.
17.00, 18.30 Скелетон.
18.00 Чемпионат мира по футболу.
19.30 Биатлон. Кубок мира.

19.30 Пусть говорят
20.20 Т/с «Спальный район»
21.00 Время
21.30 Минута славы
23.10 Т/с «Остаться в живых»
00.00 Юбилейный концерт «Машин» в честь 140 лет
02.00 Х/ф «Метро»
04.10 «Мистер Джонсон»

Суббота, 19 декабря
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Жестокий романс», 1 серия
07.30 Играй, гармонь любимая!
08.10 Мультфильм
09.00 Умницы и умники
09.40 Слово пастыря
10.10 Д/ф «Моя родословная. Ольга Аросева»
11.00 Д/ф «Анастасия Вертинская. Бегущая по волнам»
12.10 Х/ф «Алые паруса»
13.50 Х/ф «Свои»
15.40 «Принцесса вампиров»
16.20 «Бог печали и радости»
17.50 Кто хочет стать миллионером?
18.50, 21.15 Ледниковый период
21.00 Время
22.30 Проекторперисхитлон
23.00 Что? Где? Когда?
00.20 Кубок Первого канала по хоккею. Сборная России - сборная Финляндии
02.30 Кубок Первого канала по хоккею. Сборная Чехии - сборная Швеции
04.40 Т/с «Акула»
05.20 Детективы

Воскресенье, 20 декабря
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10, 08.20 Мультфильм
06.30 Х/ф «Жестокий романс», 2 серия
07.50 Армейский магазин
09.10 Здоровье
10.10 Непутевые заметки
10.30 Пока все дома
11.20 Фазенда
12.10 «Код Апокалипсиса»
14.00 Д/с «Самые опасные животные мира»
14.50 «Холмы и равнины»
16.20 Большие гонки
17.40 Достояние республики
21.00 Время
22.00 Большая разница
23.00 Т/с «Обмани меня»
23.50 Кубок Первого канала по хоккею. Сборная России - сборная Чехии
02.00 Кубок Первого канала по хоккею. Сборная Финляндии - сборная Швеции
04.10 Детективы

21.00, 22.30 Скелетон.
21.55 Футбол.
23.35 Рыбалка с Радзишевским
23.55 Мини-футбол.
01.50 Скелетон. Кубок мира.
03.20 Вести-спорт.
03.25 Профессиональный бокс. Руслан Проводников (Россия) против Виктора Хуго Кастро (Аргентина). Трансляция из Самары
04.35 Бильярд.
07.05 Скелетон. Кубок мира.
08.05 Мини-футбол.

Суббота, 19 декабря
10.00 Баскетбол. НБА.
12.45, 15.00, 19.30, 23.45, 04.20, 06.40 Вести-Спорт
13.00 Биатлон. Кубок мира.
15.10, 04.35 Вести-Спорт.
15.20 Летопись спорта
15.50 Будь здоров!
16.20 Мини-футбол.
17.55 Биатлон. Кубок мира.
19.40 Бильярд.
21.30 Бобслей. Кубок мира.
22.10 Биатлон. Кубок мира.
23.55 Бобслей. Кубок мира.
00.55 Футбол.
02.55 Баскетбол.
04.40 Футбол.
06.50 Баскетбол.
09.00 Баскетбол. НБА.

Воскресенье, 20 декабря
11.40 Бобслей. Кубок мира.
12.50, 15.00, 19.05, 21.55, 04.15, 06.40 Вести-Спорт
13.00 Футбол.
15.10, 04.35 Вести-Спорт.
15.20 Страна спортивная
16.05 Баскетбол.
18.00 Бобслей. Кубок мира.
19.15 Чемпионат мира по футболу.
19.55 Биатлон. Кубок мира.
20.45 Бобслей. Кубок мира.
22.10 Биатлон. Кубок мира.
22.55 Баскетбол.
00.55 Волейбол.
02.45 Биатлон. Кубок мира.
04.40 Футбол.
06.50 Баскетбол.
08.35 Волейбол.

Понедельник, 14 декабря
05.00 Доброе утро, Россия!
09.05 Д/ф «Исключительно наука. Никакой политики. Андрей Сахаров»
10.00 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Х/ф «Летом я предпочитаю свадьбу»
13.40, 16.50, 17.50 Дежурная часть
14.50 Т/с «Семнадцать мгновений весны»
15.55 Суд идет
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Сваты»
23.45 Д/ф «Дом, в котором он живет. Владимир Земляникин»
00.40 Вести+
01.00 Х/ф «Берегите женщин»

Четверг, 17 декабря
05.00 Доброе утро, Россия!
09.05 Д/ф «Дальневосточный исход»
10.00 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.45 Т/с «Две стороны одной Анны»
13.40, 16.50, 17.50 Дежурная часть
14.50 Т/с «Семнадцать мгновений весны»
15.55 Суд идет
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «История летчика»
22.45 Мой серебряный шар
23.45 Вести+
00.05 Х/ф «Вмешательство»

Вторник, 15 декабря
05.00 Доброе утро, Россия!
09.05 Д/ф «Ирина Антонова. Мемуары»
10.00 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.45 Т/с «Две стороны одной Анны»
13.40, 16.50, 17.50 Дежурная часть
14.50 Т/с «Семнадцать мгновений весны»
15.55 Суд идет
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «История летчика»
22.50 Д/ф «Главная тайна. Республика ШКИД»
23.45 Вести+
00.05 Х/ф «Родные и близкие»

Среда, 16 декабря
05.00 Доброе утро, Россия!

14 декабря, понедельник
6:20 «Большой репортаж»: Тропа зависимости
6:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
7:00 «Новый день»
7:30 «Геван»
18:00 «Саха Сирэ»
18:15 «Саха Сирэ»
18:45 «Күнчээн»: Күлүмэн. Тэттик киинэ
19:00 «Якутия»
19:15 «Правоведь»
19:45 «Социум»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
21:05 «Сага ырыа»
21:35 «Аал-луук мас»: Төрүт сирбит Бороҕон
22:05 «Простые истины»

15 декабря, вторник
6:15 «Школа дополнительного образования»
6:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
7:00 «Новый день»
7:30 «Полярная звезда»: Дневник юнкора»
18:00 «Саха Сирэ»
18:15 «Холумтан» («Панорама») филиал)
18:45 «Күнчээн»: Ымыычан»
19:00 «Якутия»
19:15 «Бизнес-формула»
19:30 «Чэгизэн» прямой эфир»
20:15 «Реальный шаг»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
21:05 «Сага ырыа»

09.05 Д/ф «Кризисы. Предсказания Пророка»
10.00 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.45 Т/с «Две стороны одной Анны»
13.40, 16.50, 17.50 Дежурная часть
14.50 Т/с «Семнадцать мгновений весны»
15.55 Суд идет
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Сваты»
23.45 Д/ф «Дом, в котором он живет. Владимир Земляникин»
00.40 Вести+
01.00 Х/ф «Берегите женщин»

Четверг, 17 декабря
05.00 Доброе утро, Россия!
09.05 Д/ф «Дальневосточный исход»
10.00 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.45 Т/с «Две стороны одной Анны»
13.40, 16.50, 17.50 Дежурная часть
14.50 Т/с «Семнадцать мгновений весны»
15.55 Суд идет
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Сваты»
23.15 Д/ф «По ту сторону жизни и смерти. Рай»
00.15 Парламентский час
00.35 Х/ф «Внутренняя империя»

Пятница, 18 декабря
05.00 Доброе утро, Россия!
09.05 Мусульмане
09.15 Мой серебряный шар
10.10 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»

21:35 «Байанай»
22:05 «Мэнэ спорт»
16 декабря, среда
6:25 «В поисках солнца» («Хотун Бүлүү» филиал) (по г.Якутску)
6:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
7:00 «Новый день»
7:30 «Геван»
18:00 «Саха Сирэ»
18:15 «Саха Сирэ»
18:45 «Күнчээн»: Күлүмэн. Тэттик киинэ
19:00 «Якутия»
19:15 «Правоведь»
19:45 «Социум»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
21:05 «Сага ырыа»
21:35 «Аал-луук мас»: Төрүт сирбит Бороҕон
22:05 «Простые истины»

17 декабря, четверг
6:25 «Тымныыттан чэбдигири» («Маарыкчаан» филиал) (по г.Якутску)
6:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
7:00 «Новый день»
7:30 «Хотугу сулус»: Эдэр корреспондент дневнигэ
18:00 «Саха Сирэ» Информационная биэри
18:15 «Үлэ кинитэ»
18:45 «Күнчээн»: Кэрэ биһигэ
19:00 «Якутия»
19:15 «Диалог с властью» прямой эфир
20:00 «Муниципалитет»
20:30 «Саха Сирэ - Якутия»
21:05 «Сага ырыа»
21:35 «Однажды вечером...»

18 декабря, пятница
6:00 «Мин ырыа суруйан хаалларыам» («Бэрдьигэс» ТВ) (по г.Якутску)
6:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
7:00 «Новый день»

12.45 Т/с «Две стороны одной Анны»
13.40, 16.50, 17.50 Дежурная часть
14.50 Т/с «Семнадцать мгновений весны»
15.55 Суд идет
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Кривое зеркало
23.10 Х/ф «Безь вины виноватые»
02.05 Х/ф «По прозвищу Чистильщик»

Суббота, 19 декабря
05.10 Х/ф «Не могу сказать «прощай»
06.45 Вся Россия
06.55 Сельский час
07.25 Диалоги о животных
08.00, 11.00, 14.00 Вести
08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
08.20 Военная программа
08.45 Субботник
09.25 Х/ф «Волшебный портрет»
11.20 Национальный интерес
12.20 Комната смеха
13.15 Сенат
14.30 Д/ф «Другие берега Анастасии Вертинской»
15.25 Новая волна-2009
17.15, 20.40 Х/ф «Капля света»
20.00 Вести в субботу
21.50 Юбилейный вечер Михаила Жванецкого
01.00 Х/ф «Марс атакует!»

Воскресенье, 20 декабря
05.25 Х/ф «Берегись автомобиля»
07.20 Смехопанорама
07.45 Сам себе режиссер
08.35 Утренняя почта
09.10 Х/ф «Миллион на Рождество»
11.00, 14.00 Вести
11.10 Неделя в городе
11.50 Городок
12.25 Сто к одному
13.15 Парламентский час
14.20 Вести-Москва
14.30 Дежурная часть
15.00 Честный детектив
15.30 Аншлаг
16.35 Лучшие годы нашей жизни
18.25 Праздничный концерт ко Дню работников органов безопасности РФ
20.00 Вести недели
21.05 Х/ф «Чужие души»
23.05 Специальный корреспондент
00.05 «Матрица: перезагрузка»

17:30 «Геван»
18:00 «Саха Сирэ»
18:15 «Среда»
18:45 «Күнчээн»: мультипликационная киинэ
19:00 «Якутия»
19:15 «Разговор с избирателями» прямой эфир
20:00 «Аал-луук мас»: О времени и о себе. Сергей Морозов
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
21:05 «Сага ырыа»
21:35 «Кизилэик»
22:35 «Профессия-жизнь»

19 декабря, суббота
17:00 «Ааспыт олох кэрчиктэрэ»
17:30 «Тарбаахатыын астыахха»
18:00 «Истинг илдьит»
18:45 «Кузнец Манан»
19:15 «Реальный шаг»
19:30 «Саха Сирэ. Күнтэн күн»
20:05 «Эргимтэ»
20:20 «Сардаана»
20:50 «Сага ырыа»
21:20 «Однажды вечером»
22:05 «ТВ-спорт»: Дьокуускайга обо туустуутун оскуола
22:25 «Саха Сирэ. Күнтэн күн»

20 декабря, воскресенье
17:00 «Полярная звезда»
17:45 «Истинг илдьит»
18:15 «Благотворительная потеря «Мир семьи»
18:45 ТВ-фондатыттан: Ытык дьоммут ылкытаах тылара.Н.Лугинов,Урсун.
19:15 «Уруу алгыһа»
19:30 «Якутия. День за днем»
20:05 «Большой репортаж большой республики»
20:35 «Мегапроект»
21:05 «ТВ-спорт»: Кубок госспорта по волейболу»
22:00 «»Бастакы хаар» концерт»
23:05 «Якутия. День за днем»

Распоряжение

N 1485-р от 09.12.2009

О ЗАПРЕЩЕНИИ ПРИМЕНЕНИЯ ПИРОТЕХНИЧЕСКИХ ИЗДЕЛИЙ ВО ВРЕМЯ ПРОВЕДЕНИЯ КУЛЬТУРНО-МАССОВЫХ МЕРОПРИЯТИЙ НА ТЕРРИТОРИИ НАМСКОГО УЛУСА

В целях повышения пожарной безопасности и недопущения возникновения чрезвычайных ситуаций при использовании пиротехнических изделий, распоряжаюсь:

1. Запретить на территории Намского улуса применение пиротехнических изделий во время проведения культурно-массовых мероприятий в помещениях на основании п. 50 Правил пожарной безопасности Российской Федерации, утвержденных приказом МЧС РФ от 18 июня 2003 года N 313.

2. Главам поселений муниципальных образований, руководителям предприятий, учреждений всех форм собственности на территории Намского улуса:

2.1. Взять под особый контроль проведение культурно-массовых мероприятий вне помещения с применением пиротехнических изделий в местах массового скопления людей.

2.2. Провести работу по соблюдению пожарной безопасности на всех объектах.

3. Начальнику Намского ОВД (Николаев В.И.), начальнику Намского ОГПН (Парников Н.А.), ТО Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе (Ильина Л.И.):

3.1. Усилить работу по проведению внеплановых проверок объектов образования, здравоохранения и культуры и в учреждениях с круглосуточным пребыванием детей на обеспечение противопожарной безопасности.

3.2. Провести рейды по торговым точкам, реализующим пиротехнические изделия.

4. Контроль исполнения данного распоряжения оставляю за собой.

Глава улуса А. ИЛЬИН

Руководство ОВД по Намскому району доводит до сведения граждан, руководителей организаций и предприятий всех форм собственности, расположенных на территории Намского района, о запрете использования пиротехнических изделий в помещениях при проведении культурно-массовых мероприятий на основании п. 50 Правил пожарной безопасности Российской Федерации (ППБ 01-03), утвержденных приказом МЧС РФ за N 313 от 18.06.2003 г.

На основании изложенного, руководство ОВД по Намскому району просит граждан оказать содействие в выявлении нарушений ППБ 01-03 при проведении культурно-массовых мероприятий на территории Намского района. Граждане могут обращаться с сообщениями о нарушениях ППБ 01-03 в ОВД по Намскому району по следующим телефонам:

41-2-02 или 02 — дежурная часть ОВД;

41-3-37 — начальник службы участковых уполномоченных милиции Терехов Евгений Семенович;

41-1-60 — начальник ОВД по Намскому району Николаев Владимир Иванович

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!

1 декабря 2009 года в службе крови начинается Акция «Подари жизнь детям!», которая стартовала в 2007 году.

За две акции в 2007-2008 гг. было заготовлено 259 литров крови более чем от 600 безвозмездных доноров.

Основная задача организаторов акции — привлечь внимание жителей нашей республики к проблемам обеспечения компонентами крови тяжело больных детей.

В республике состоят на учете 78 детей больных лейкозом, много детей с диагнозом гемофилия, тромбоцитопения, онкологическими заболеваниями. Ежегодно до 500 детей лечатся в ожоговом отделении. За последние годы у нас стали проводиться обширные операции на открытом сердце. Все эти заболевания, операции требуют многократного переливания донорской крови и ее компонентов детям. К сожалению, учреждения службы крови не всегда могут полностью удовлетворить заявки лечебных учреждений в донорской крови.

На призыв «Подари жизнь детям!» откликнулись несколько предприятий и учреждений г. Якутска, это — ОАО «Якутскэнерго», Дом правительства N 1, филиал Дальневосточного юридического института, медицинский институт.

Помимо этого, многие граждане нашего города самостоятельно приходили на станцию с желанием помочь больным детям.

Администрация НЦРБ и ОПК ЦРБ выражают признательность всем жителям нашего улуса за участие в акции «Подари жизнь детям!» и надеемся, что в этом году желающих помочь детям, будет еще больше.

Ждем Вас на станции переливания крови ГУЗ РС(Я) ежедневно, кроме выходных дней с 9.00 до 12.00 чч. по адресу: ул. П. Алексеева, 87 и ОПК ЦРБ (3-й этаж стационара). При себе иметь паспорт, результат ФЛГ. Тел. 41-4-78, 41-3-76.

Помните, что Ваша кровь может спасти чью-то жизнь!

Намская центральная районная больница
Отделение переливания крови

ВНИМАНИЕ! КОНКУРС

Кооперативный участок с. Намцы КПКГ «Алмазкредитсервис» поздравляет всех жителей Намского улуса с наступающим Новым 2010 годом и объявляет конкурс на лучшую ледовую композицию на территории здания «Алмазкредитсервис» по адресу: с. Намцы, ул. Чернышевского, 14.

Призовые места распределяются по трем категориям:

1. «Лучшая фигура»
2. «Смысловая фигура»
3. «Интересная фигура»

Вас ждут ценные призы!!!

Участниками могут быть все желающие.

Тема произвольная

Регистрация в каб. N 107 или по тел. 41-2-85.

Сдаются помещения в аренду.

По всем вопросам обращаться по тел. 41-2-85

* * *

У Вас праздник, торжество, хотите приобрести авто, бытовую технику или мебель, а денег не хватает? И отложить все это никак нельзя. Именно для Вас мы предоставляем краткосрочные кредиты до 50000 руб. с одним поручителем, а наши проценты Вас приятно удивят. Подарите праздник себе и близким, воспользуйтесь кредитом быстрого приготовления! А также предлагаем на Ваше внимание разнообразие программ по вкладам личных сбережений.

Мы рады Вас принять по адресу: с. Намцы, ул. Чернышевского, 14, 1-й этаж, КПКГ «Алмазкредитсервис», на все вопросы ответим по тел. 41-2-85

ВНИМАНИЮ ВЛАДЕЛЬЦЕВ СОБАК!

В последние годы в с. Намцы участились случаи нападения собак на жителей. Ежедневно возле школ и административных зданий собираются собаки. Вполне понятно, что собаки приходят туда за своими хозяевами. Но никто не обращает внимания, никто никому не делает замечаний, все принимается как должное.

Со стороны владельцев отсутствует надлежащий контроль за поведением собак. Почти 70% жителей села не содержат своих собак на привязи, от этого страдают и подвергаются нападению наши дети, пожилые люди. Собаки целыми сворами бродят по улицам с. Намцы, некоторые из них распространяют опасную для человека болезнь — бешенство. Давайте признаемся, что в этом виноваты мы сами — владельцы собак. Бьем тревогу только тогда, когда кто-то из близких родственников или сослуживцев подвергнется нападению собак. Почему наше село никогда не становится безопасным от собак?

Согласно Закону Республики Саха (Якутия) ч. 1 статьи 6 29-3 N 59 III от 11.06.2003 г. «О порядке содержания собак, кошек, экзотических животных и об ответственности их владельцев», не допускается нахождение собак, кошек и экзотических животных в общественных и жилых домах, в природе и охотничьих угодьях без ветеринарного освидетельствования, выгул собак на детских площадках, территориях детских дошкольных и учебных заведений, а также больниц.

Согласно ч. 2 статьи 5 этого же Закона лабораторное обследование и вакцинация против бешенства и других инфекционных болезней собак, кошек и экзотических животных осуществляются на платной основе их владельцами под контролем государственной ветеринарной службы в ветеринарных учреждениях независимо от форм собственности.

Согласно ч. 5 статьи 5, владелец собаки, имеющий в собственности земельный участок, жилой дом, может содержать ее в свободном выгуле на огороженной территории или на привязи, при входе на участок или во двор жилого дома должна быть сделана предупреждающая надпись о наличии собаки.

Если мы все будем соблюдать эти простые правила, то мы не превратим наших братьев меньших во врагов!

МО «Ленский на-
слег» проводит годов-
вой отчет перед насе-
лением за 2009 г.:

14.12.09 г. — зд. ЦК

«Дадар» с 14 ч.

14.12.09 г. — зд.

«ЖКХ» с 17 ч.

16.12.09 г. — Центр

досуга им. А.Ф. Шеста-
кова с 17 ч.

Принимаем вопросы
по интересующим те-
мам письменно по адре-
су: Ст. Платонова, 28, зд.
адм. МО «Ленский на-
слег» (можно по факсу)
и устно по тел. 41-3-52

**ЗАБОТА
АРЧЫ**

Хаһыат 1993 сыл тохсуньуттан тахсар

СЫНАТА
176.04
солк.
сый анарыгар

«АРЧЫЛЫН»
үйэбитин үһата!

Учебно-курсовой центр (гос. лицензия: серия А N 203132) производит набор на заочные курсы с применением дистанционных технологий по следующим направлениям: Автомеханик. Автоэлектрик. Бухгалтер-экономист. Бухгалтер-кассир. Делопроизводитель-архивариус. Диспетчер производственно-дичпетчерской службы. Инспектор по кадрам. Мастер по ремонту офисной техники и ПК. Мастер по монтажу и ремонту санитарно-технических систем и оборудования. Менеджер офиса. Менеджер коммерческой фирмы. Оператор ПК. Продавец-кассир-контролер. Повар. Социальный работник. Специалист общего отдела сельской и поселковой администрации. Электромеханик электросвязи. Электромеханик по монтажу и ремонту технологического оборудования. Электромонтер по ремонту и обслуживанию электрооборудования.

Зачисление, занятия, тесты осуществляются без выезда к месту учебы. Срок обучения до 4-х месяцев. По окончании курсов выдается документ установленного образца. За подробной информацией и для заключения договора на обучение обращайтесь письменно по адресу: 350005, Краснодарский край, г. Краснодар, ул. Кореновского, 12, «Учебный центр».

Тел. для справок: 8(918)3495574, 8(918)6492692,
8(861)2150686

**ГИРУДОТЕРАПИЯ КАК ПРОФИЛАКТИКА
СТАРЕНИЯ!**

Кожа — «зеркало здоровья». Можно многое понять, если внимательно рассмотреть кожу человека, но в первую очередь, конечно, о состоянии его здоровья.

Активный секрет слюнных желез медицинского, антистрессовое и омолаживающее действие, поэтому широко применяется с косметической целью при старении кожи.

А гирудотерапией можно похудеть? Для многих людей, особенно женщин — это вопрос номер один. В зависимости от того, сколько лишних килограммов у человека, настолько ему надо похудеть. За 7-10 сеансов вес приходит постепенно в норму. У некоторых полных людей потеря веса бывает до 20 кг за курс из 10 сеансов. Отступают и излечиваются многие острые и хронические кожные заболевания (угревая сыпь, фурункулез, экзема, дерматоз, нейродермит и т.д.).

Приходите — выздоравливайте, худейте и будьте всегда молодыми!

Затпись по тел. 89141107256, 89248667131, 42-2-21,
адрес: ТД «Уют», 2-й этаж,
каб. гирудотерапии

Повышение залоговой стоимости
Снижение процентной ставки

ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ
ЛОМБАРД
Золото Якутии

ГЛАВНЫЙ ПРИЗ
50 000
РУБЛЕЙ!

РОЖДЕСТВЕНСКИЙ
РОЗЫГРЫШ
ДЕНЕЖНЫХ
ПРИЗОВ

Ждем Вас по адресу
с. Намцы, ул. Чернышевского, 14
тел. 8 (41162) 431-44

Акция проходит в период с 09 ноября по 24 декабря 2009 года.
Условия акции - оформите займ на сумму свыше 2000 рублей и получите купон участника.
Дата проведения розыгрыша 25 декабря 2009 года.
Результаты будут опубликованы в газете «Якутия».

Профессионалларга төрүтээрин үлэтин ветераннар, спорт ветеранын, Чурапчы оҕолорунун үлэтин ветераннарыгар ытыктабыл буой...

Эн киһи быһыытынан дьонго-сэргэҕэ амарах сыһыанчынан, талан ылбыт суоппар идэбинэн өр сылларга үтүө суобастаахтык үлэлээн бөлүөлөһүгүн дьонун ытыктабылынан, махталынан туһанар...

Бары үтүөнү кытта М.С., П.П. Окочешниковтар

Күндү оҕолорбутун САРГЫ-ЛААНАЛААХ НЬУРГУСТААНЫ ыал буолар ытык күннүтүнэн итиитик-истинник эбэрдэлиибит!

Брыа курдук ыпсын, Тойук курдук тупсун, Элбэх оҕолонун-уруунанын Баай-талым олохтонун!

Үтүө баҕа санаалары кытта төрөппүттэригит Байанаевтар, Тарабукиннар, биһиргэ төрөөбүттэригит Намтан, Чурапчыттан, Дьокуускайтан

З.П. Саввин аатынан Үөдэй орто оскуолатын 90 сааһын туолбут үбүлүөйдэх сылгытынан «Чуораанчык» детсад коллективин аатыттан итиитик-истинник эбэрдэлиибит!

Кэңчээри ыччаты кэрэҕэ, үтүөҕө үөрэтэр учууталларга, оскуола бары үлэһиттэригэр баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, айымныылаах үлэни, уураабат тэтими, өссө үрдүк ситиһиилэри!

Эбэрдэни кытта Үөдэй «Чуораанчык» детсад профкома, коллектива

Дорогая ЛЮДМИЛА ГРИГОРЬЕВНА! От всей души поздравляем с юбилеем! Так пусть же будет Ваша жизнь богата Весельем, радостью, улыбками друзей!

С н.п. учащиеся 10 «б» кл. и родители НУТ

ВСЕМ РУКОВОДИТЕЛЯМ ПРЕДПРИЯТИЙ И УЧРЕЖДЕНИЙ! В связи с началом проведения договорной кампании на 2010 год просим предоставить след. документы:

- 1. Копия свидетельства о постановке на учет в налоговом органе.
2. Копия свидетельства о регистрации юридического лица.
3. Копия устава.
4. Копия приказа о назначении руководителя.
5. Копия техпаспорта объекта или справка БТИ.
6. Численность работников и учащихся.

С прочими предприятиями, имеющими задолженность за предоставленные коммунальные услуги свыше 2-х месяцев договора заключаться не будут.

Администрация Намского филиала «Коммунтеплосбыт»

К СВЕДЕНИЮ ПРЕДПРИЯТИЙ, УЧРЕЖДЕНИЙ И ОРГАНИЗАЦИЙ, ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ И КРЕСТЬЯНСКИХ ХОЗЯЙСТВ

Управление пенсионного фонда РФ в Намском улусе напоминает, что с 2010 г. прием индивидуальных сведений о стаже и заработке будет производиться каждые полгода, а с 2011 г. поквартально и только в электронной форме с электронной цифровой подписью.

- 1. Заключить с управлением ПФР «Соглашение» об обмене электронных документами в системе электронного документооборота ПФР по телекоммуникационным каналам связи или на машинных носителях информации с электронной цифровой подписью.
2. Приобрести программное обеспечение, необходимое для работы в системе электронного документооборота.

Тел. 42-6-86

ВНИМАНИЮ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ГАЗА Намский участок УГРС «Ленагазсервис» уведомляет, что в связи со вступлением в силу постановления правительства РФ N 549 от 21.07.08 «О порядке поставки газа для обеспечения коммунально-бытовых нужд граждан»...

Для заключения/перезаключения договоров просим подойти в кассу УГРС «Ленагазсервис» по адресу: с. Намцы, ул. Ц. Аммосова, 7, тел. 41-4-93

При себе иметь: копию либо оригинал паспорта собственника

З.П. Винокуров аат. оҕо искусствотун оскуолаты 2010 с. тэриллибитэ 50 сылын бэлэтиир. Онон сибээстээн хоһоон суруй-ааччыларга, мелодия (музыка) айааччыларга бу оскуолаҕа үөрэнэр эрэ оҕо барыта, үлэлиир коллектив ыллыахтаах (гимн оностон) ырыатыгар хоһоон уонна мелодия суруйан биһиэхэ Нам сэл. Советскай ул. 5 N-гэр тиксэрэргитигэр көрдөһөбүт.

Намнааҕы оҕо искусствотун оскуолатын дирекцията

УВАЖАЕМЫЕ ЖИЛЬЦЫ С. НАМЦЫ!

Просим срочно погасить долги за жилищные услуги ООО «Эрэл» по адресу: Ленина, 2 (здание старой почты).

С 1 января 2010 г. неоплачившим долги за 2009 г. будет начисляться пеня.

Администрация ООО «Эрэл»

Мебель-салон «Виктория» поздравляет всех с наступающим Новым годом и объявляет новогоднюю акцию до конца декабря с 15%-ной скидкой на весь ассортимент мебели.

Тел. 43-0-96

Продаем автопокрышки МТЗ-82 (передние и задние), автопокрышки УАЗ радиала «Медведь» производства г. Омск. Цены ниже рыночных.

Тел. 89141023479. Доставка

Намскому педагогическому колледжу на работу требуется: сторож (вахтер) учебного корпуса (желательно мужчина, не пенсионного возраста, без вредных привычек).

Тел. 41-1-94

В г. Якутске продается квартира в деревянном доме (газ, туалет, холодная вода, после ремонта, первый этаж) за 800 тыс. руб. Торг.

Тел. 89246637805, посредник в Намцах 89244697945, 42-8-24

Куплю фортепиано б/у. Тел. 89244697746, 89142265158

Продаю норковую шубу в отличной состоянии, цв. махагон, р. 44-46, длинная без капюшена.

Тел. 715-080

ЧЕРНОГРАДСКАЯ МИХАИЛ МИХАЙЛОВИЧ аймах дьоно, чугас табаарыстара, эһиэхэ туһаайан ис дьыала отделин сотрудииктара биллэрэбит! Черноградскай Михаил Михайлович 11.11.1964 с. төрүүх, кэргэнигэр арахсыбыт, чопчу үлэтэ суох, урукку өттүгэр сууттамматах, Нам сэл. Даадар ул. 16 олоро сылдыбыт, билинни кэмгэ чопчу олоор сирэ суох. Михаил куруутун арыгыны батыһан илиитин, атаҕын үлүтэн уулусса устун сылдыар, халлаан тымныйан, уолгут, табаарыскыт, аҕаҕыт дьийэтэ-уота суох, хонор сирэ милиция, сылдыар сирэ маҕаһыын таһа буолбутун өйдөөн, киниэхэ көмөлөһөн, олоор сири буларгытыгар ыңгырабыт. Маннык сылдыан арааһынайга түбэһиэн сөп. Ис дьыала отдела

Table with multiple columns containing names and addresses of various individuals and organizations, including VINOКUROV, СИВЦЕВ, and others.

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ ОТДЕЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционнай- издательскай ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маасабай информация средстволарын туһунан РФ сокуонунан тутууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрациаламмыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.

«Энсиэли» хаһыат редакциянай-издательскай ситимигэр талылына, тангылына уонна бэчээттэннэ. Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис. Көгүл сыананан атыыланар Индекс — 54889 Тираһа — 2384 Бэчээккэ илии баттаньытын графика — 12:00 ч. 11.12.2009 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:30 ч. 11.12.2009 с.